

Chefen har ordet:

God fortsättning på det nya året, kamrater!

2015 har varit ett händelserikt år, både vad gäller förändringar i omvärlden och vår förenings verksamhet. Kriget i Syrien har vidgats och intensifierats. I Mellersta Östern är i dag

spridningsrisken för våldsamer inte mindre utan snarare större, inte minst på grund av hur IS agerar.

Flera stormakter har gjort sitt inträde på scenen med framför allt flygstridskrafter, bland dem även Ryssland. Oroligheterna i Afghanistan har på nytt blossat upp, samtidigt som Libyen har fallit samman som fungerande statsbildning. I Ukraina har det lågintensiva kriget fortsatt.

Även i vårt närområde har vi under året fått uppleva att spänningarna ökat. Undervattenskränkningar av okänt ursprung och ryska styrkors aggressiva uppträdande både i luften och till sjöss är exempel på aktiviteter som förändrat det säkerhetspolitiska läget i vårt närområde.

En påtaglig konsekvens av den ökade oron i omvärlden är att EU och Sverige under året prövats ordentligt genom de stora flyktingströmmar som har sökt sig till Europa. Mot denna bakgrund är det positivt att en fyrtioppörelse kunnat träffas om försvaret och dess ekonomi.

Min bedömning är att Försvarsmakten har en lång och ansträngande återtagningsperiod och att det krävs större ekonomiska insatser för att Sverige ska uppnå nödvändig försvars-

förmåga i den säkerhetspolitiska situation vi befinner oss i.

Vår kamratförening har under året genomfört flera aktiviteter på ett föredömligt sätt och under kamratliga former. Jag vill så här i början av året tacka styrelsen för allt stöd och för det sätt på vilket våra aktiviteter och träffar genomförts. På andra ställen i tidningen kan ni läsa om träffarna och vår utlandsresa 2015.

I år får vi vid årsmötet lyssna på författaren Jan-Olof Nilsson, som kåserar om händelser från beredskapstiden i Sverige under andra världskriget. Under senvåren visar garnisonsmuseet en separatutställning från beredskapstiden, där bland annat en brudklänning, sydd av en amerikansk fallskärm, är ett särskilt intressant utställningsföremål.

I skrivande stund är allt inte klart i planeringen av årets utlandsresa men mer information finns på annan plats i tidningen.

Jag vill avslutningsvis hälsa er alla hjärtligt välkomna till våra olika kamratträffar under 2016!

Johan Rydén
Ordförande

Årsmötet 2015

Fredagen den 24 april 2015 hölls årsmöte i Lv 6 aula med cirka 70 medlemmar närvarande.

Föreningens ordförande, Johan Rydén, inträdde till regementets igenkänningssignal, varefter fanföra inmarscherade med Kamratföreningens fana och Hallands regementes fana.

Ordföranden hälsade de närvarande välkomna, varvid han särskilt vände sig till dagens föredragshållare, Rysslands-experten Gudrun Persson vid FOI, inbjudna gäster, hedersledamöterna Göran Wetterlundh, Arne Hedman och Anders Emaulson, hedersmedlem Erik Österberg samt Halland Wind Band (veteraner ur Hemvärnets musikkår i Halland).

Ordföranden höll parentation över de medlemmar som avlidit sedan föregående årsmöte varefter musikkåren spelade Hymn av Franz Berwald.

Musikkåren, under ledning av dirigenten Jan-Eskil Andersson, genomförde därefter en mycket uppskattad konsert.

Förhandlingar

Därefter vidtog årsmötesförhandlingar enligt fastställd dagordning:

§ 1 Föreningens ordförande, överste Johan Rydén, förklarade årsmötet 2015 öppnat.

§ 2 Johan Rydén valdes till ordförande och Jan Dorf till sekreterare för mötet.

§ 3 Jarl Wallefors och Johan Wallefors valdes att jämte ordföranden justera årsmötets protokoll.

§ 4 Årsmötet fastställdes stadgeenligt utlyst.

§ 5 Utdelad föredragningslista för mötet fastställdes.

§ 6 Styrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelse föredrogs och lades med godkännande till handlingarna.

§ 7 Revisor Tommy Jacobson redovisade revisorernas berättelse.

§ 8 Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 2014 års förvaltning.

§ 9 Årsmötet godkände styrelsens förslag om oförändrad medlemsavgift på 100 kr för 2016.

§ 10 Styrelsens förslag till arbetsplan för verksamhetsåret 2015-2016 fastställdes.

§ 11 Styrelsens förslag till resultatbudget för 2015 fastställdes.

§ 12 Inga motioner hade inkommit.

§ 13 Johan Rydén omvaldes till föreningsordförande, tillika styrelsens ordförande, för 2015-2016.

§ 14 Till styrelseledamöter under två år omvaldes Gunnar Ohlsén, Håkan Söderberg, Jan Dorf och Bo Westman.

§ 15 Till ersättare under ett år omvaldes Lena Wallin, Peter Höglund och Jennie Mared.

§ 16 Till revisorer omvaldes Gunnar Johansson och Tommy Jacobson, och till ersättare omvaldes Bo Hervén och Rolf Eklund.

§ 17 Till valberedning omvaldes Thomas Andersson (sammankallande) och Tomas Andersson samt nyvaldes Joachim Bergqvist.

§ 18 Inga övriga frågor.

§ 19 Ordföranden tackade styrelsen, avgående i valberedningen Jarl Wallefors och övriga funktionärer.

§ 21 Ordföranden tackade alla för visat intresse och förklarade årsmötet avslutat.

Ordföranden utdelade SMKRs förtjänstplakett i guld till Anders Emanuelson för hans period som ordförande i kamratföreningen.

Efter årsmötet höll Rysslands-experten Gudrun Persson, FOI, ett intressant och upp-

skattat föredrag om säkerhets- och militärpolitiska förändringar i Ryssland.

Middag intogs på officersmässen, dit Johan Rydén kunde hälsa drygt 60 gäster och medlemmar välkomna. Allt var perfekt registrerat av klubbmästaren Lars Folkesson.

Ordföranden delade ut Kamratfondens stipendium på 2 000 kr till Soldathemmet Halmstad som erkänsla för förtjänstfullt arbete för veteraner och deras anhöriga samt stöd till kamratföreningens olika sammankomster.

Dagens föredragshållare Gudrun Persson framförde gästernas tack för middagen och

den sedvanligt fina inramningen vid föreningens årsmöte.

Dagen avslutades med kamratlig samvaro på officersmässen, med bland annat förnämliga lotterier med vinster skänkta av Göran Lundahl, Lars Johan Svensson och Gunnar Ohlsén.

Jan Dorf
Sekreterare

Årsmötet 2016 äger rum i Lv 6-aulan fredagen den 15 april.

Hemvärnets musikkår i Halland genomförde 16-19 juli 2015 vaktparad i Stockholm. Fotot visar kvällskonserten i Gamla stan. Foto: Jan Erik Nordberg.

Gunnar Ohlsén avtackar den kvinnliga guiden framför krigsmuseet vid Blå bergen.
Foto: Claes Norelov.

Estland med Narva årets resmål

Årets kamratföreningsresa gick till Estland under perioden onsdag 13 maj till söndag 17 "Bravehearts" maj. Intresset var så stort att resan snabbt blev fullbokad.

Den laddade skaran samlades 13 maj kl 0830, som vanligt utanför nuvarande Luftvärnsregementets (fd I 16/Fo 31 och Hallandsbrigadens) kaserner, och bussen körde enligt plan norrut. Utanför Hyltebruk steg Ann-Louise och jag på, och resan fortsatte. Öster om Vättern, vid Rastplats Gyllene Uttern, gjordes ett första rejält stopp för "lunch à la Jarl" utomhus i blåsten. Även toalettbesöken var uppskattade.

Då lunch och dryck var inmundigade fortsatte resan till färjeterminalen Värtahamnen i Stockholm. Under resan jobbade bussseparatörerna Lars och Gunnar bra med hjälp av "städledaren" Inga-Lena. Vi fick även information om Göta kanal av Anders Eidergård.

Bilkoerna blev långa när vi närmade oss Stockholm. I huvudstaden tillstötte ett antal av våra stockholmare, bland andra årets fotograf

Claes Norelov. Vi ilastade färjan M/S Victoria 1 och installerade oss på däck åtta. Senare samlades vi alla för buffé i stora matsalen på däck sju. Kvällen avslutades för vissa med dans. Under natten kändes viss rullning på båten och alla sov nog inte gott denna första natt. Åland passerades under natten.

Torsdagen den 14 maj inleddes med ankomst till Tallinns hamn. Kl 1045 fortsatte vi med bussen mot Narva. Historielektion fick vi av Lars Björk om Tallinn (fd Reval) och om Karl XII:s landstigning 1700 av Anders Eidergård. Ett stopp för lunch gjordes i Toila.

Narva fästning

Framme i Narva i fint väder genomfördes guidad tur på Narva fästning med utsikt mot Ryssland 200 meter bort. Vid Narva slog vi

ryssarna 1700! På fästningen fanns ett speciellt svenskrum. Efter denna guidning åter till bussen och med ny guide bussrundtur i Narva. Ett viktigt stopp var vid det svenska lejonet (se omslagsfotot!) Den tidigare resta svenska lejonstatyn väster om Narva förstördes av ryssarna. Den nya lejonstatyn är från 2000.

I Narva är 94 procent av befolkningen rysktalande! De norra delarna av Estland, Narva med mera, är så sovjetiska, med urtråkiga byggnader och de är grå, grå och grå. Vi såg inte mycket folk ute i städer eller samhällen dagtid.

Färdiga med stadsturen åkte vi till Meresuu Spa Hotel vid Narva-Jõesuu utanför Narva, inte långt från ryska gränsen österut. Norrut ligger Finland. Vi som ville och kunde genomförde en spaperiod med bubbelbad och bastu för att därefter samlas till gemensam middag.

Efteråt gick några en strandpromenad längs den stora och välordnade stranden. Vi såg dock en mindre välordnad "skabbräv".

Efter natt på spahotellet startade dag tre, fredagen den 15 maj, med busstur till Sinimäe, "Blå bergen", där vi guidades i två grupper i ett nyskapat krigsmuseum. Vi gick upp i ett nytt utsiktstorn med mycket bra utsikt och fick lära oss om striderna på Barnhemshöjden mellan tyskar och ryssar 2 februari-10 augusti 1944 söder om Narva. Området kallas även Tannenbergslinjen. Den kvinnliga guiden var mycket duktig, ärlig och engagerad. En riktig eldsjäl.

Inte så högt...

Höjden vi var på var en av de högre i Estland. Den kallas som alla andra höjder här för berg. Denna var cirka 80 meter. Estlands högsta är 318 meter!

Guidning i gamla stan i Tallinn. Foto: Claes Norelov.

En glad, skattande svensktalande guide håller i gång utanför kyrkan. Foto: Claes Norelov.

Efter detta besök var det dags för gemensam lunch på Jöhvi Café Mozart i Konserthusets lokaler. Ölen tog slut! Därpå bar det av med bussen mot Tallinn. Göran Lundahl berättade (och visade) den mindre positiva historien om "kolahögen".

Under bussresan regnade det lite, men väl framkomna hade vi fint väder. Inkvartering skedde på Radisson Hotel Blue Sky i Tallinn. Vi tog en snabbsväng in till Gamla stan och Estonia där vårt goa gäng åt god middag.

Lördagen den 16 maj, efter frukostbuffén, blev det efter en kort busstur guidad tur i Tallinn på borgen Domberget med Estlands parlament och regeringspalats. På Domberget ligger även Stenbockska huset. Borgen har bebotts av kung Johan III av Sverige.

Vi fortsatte ner till Gamla stan som byggdes under 1100-talet. Här finns ett antal marknader, många med rysktalande försäljare. Vi lärde oss att "baja" betyder hus. Lätt räknar vi då ut vad "bajamaja" betyder!

Efter den guidade turen, med en mycket bra och glad guide, var det fri tid. Vi besökte först, efter tips, det urgamla apoteket från 1400-talet. Sedan gick vi sex personer till gamla rådhuset och åt en medeltida lunch. Den bestod för vår del av älgsooppa i skål utan bestick (sörplades in), öl i stop som dracks normalt, saltgurkor vi hämtade ur en stor trätunna och sedan efterrätt. Gott!

Toaletten var tvungen att besökas av två skäl: behov samt att kolla de speciella anordningar som fanns där. De anställda var klädda i me-

deltidskläder och var glada och positiva. Efter lunchen besöktes butiker. På väg till bussen hände en märkvärdig sak: vi träffade på tre damer som vi känner från Hyltebruk, sittandes i solen på ett utefik!

Grusade planer

Samlade åkte vi till färjeläget. Här var förberett för Border shop men det blev inget av. Under väntetiden upptäcktes att en plånbok blivit stulen. Efter kort väntan gick vi ombord på M/S Victoria I igen och installerade oss på däck åtta. Så blev det dags för en taxfree-köpstund. Middagsbuffén gjorde oss mätta, kvällen blev sen, några gick till kojs och någon dansade.

Söndagen den 17 maj startade med frukostbuffé ombord och väl i Värtahamnen i Stockholm startade bussresan hem kl 1045. Då hade stockholmarna redan lämnat oss.

Anders E berättade under resan om slaget vid Stångebro 1598. Lunchstopp vid Brahehus, lång kö in ökade hungern. Under återresan berättade Axel uppskattade historier från förr och Lars visade sin film från förra resan. Vår ordförande tackade de inblandade med present. Ett kort stopp utanför Hyltebruk gjorde att sambon och jag lämnade den glada skaran, medan bussen fortsatte till Halmstad.

Tack organisatörer, föredragshållare, en bra busschaufför och alla ni som deltog och gjorde resan oförglömlig och mycket trevlig!

Bo Westman
F d löjtnant vid I 16

97 års män på slottsbesök

FOTO: BO WESTMAN

97 års män genomförde i maj 2015 årsmöte på Halmstad slott med ca 20 deltagare. Vid tillfället presenterade tillförordnade länsrådet Jörgen Peters (numera länsråd) länsstyrelsens organisation, uppgifter och krisberedskap på ett informativt och trevligt sätt medan gruppen fikade. Efter presentationen övergick 97 års män till att enligt statuterna genomföra årsmötet, under ledning av ordföranden på ett föredömligt sätt. Förmiddagen avslutades med en rundvandring på slottet med Jörgen Peters som guide.

Hans Lundberg

Hallandsgruppens huvudsakliga gärning är att utbilda Hallands hemvärnsbataljon och vårda traditionerna från Kungl Hallands regemente och Hallandsbrigaden. Här kommer en lägesrapport om vår verksamhet under 2015.

Hallandsgruppen övar

Insatskompanierna i Hallands hemvärnsbataljon genomför två fyradygnsövningar om året. På våren genomförs SÖF och på hösten KFÖ. Under 2015 genomfördes vårövningarna med tema "strid i bebyggelse" vid Revinge skjutfält. Med dessa övningar ökades kompetensen ytterligare i kompaniernas förmåga till strid i ort.

Nytt för i år var att ett kompani genomförde marschen till Skåne i de nya gruppfordonen PB 8 (specialversion av MB sprint). Detta var en positiv erfarenhet som bland annat innebar att förbandet kom fram med högt stridsvärde och att fordonsmarschen kunde genomföras med högre hastighet.

KFÖ: Krigsförbandsövning

Bataljonen genomför årligen en KFÖ under vecka 38. Övningen är av två typer: befattningsövning eller förbandsövning. I år genomfördes förbands-KFÖ vid skarpa objekt. Detta är en mycket välkommen verksamhet som nu återkommer.

Skarpa krigsuppgifter stimulerar förbandet till att prestera extra mycket. Terrängkännedomen och övning på planerna om hur uppgiften skall lösas skapar ett mycket viktigt övertag på en motståndare.

En del av tiden vid krigsförbandsövningen ägnades åt stridsskjutningar på Nyårsåsen och Mästocka. Övningarna återspeglade de

Kompanistaben stridsgrupperar. Foto: Jan Erik Nordberg.

Chefen Lv 6, tvåa från vänster, inspekterar Hallandsbataljonens KFÖ. Foto: Jan Erik Nordberg.

stridssituationer som kan tänkas uppstå vid objekten.

Chefsbyte

Som de flesta känner till har överste Anders Svensson tillträtt som chef för Luftvärnsregementet. Även vid Hallandsgruppen sker ett

chefsbyte. Undertecknad lämnar efter drygt fyra år befattningen som chef för Hallandsgruppen och tillträder 1 januari 2016 tjänsten som stabschef vid Luftvärnsregementet. Min efterträdare blir överstelöjtnant Thomas Andersson.

Andersson kommer närmast från en tjänstgöring i Afghanistan och är sannolikt välkänd av många läsare som Thomas Andersson den yngre eller "ETA". Det känns tryggt att lämna över chefskapet för Hallandsgruppen till en tidigare I 16-officer. Jag önskar honom lycka till!

FOTO: JÖRGEN AHLSTRÖM, HP

Thomas Andersson är sedan 1 januari 2016 chef för Hallandsgruppen.

Lars Lindén
Chef Hallandsgruppen 2011-2015

CHEFSBYTEN PÅ LV 6

FOTON: CARL SJÖSTRAND, LV 6

Överste Anders Svensson är regementschef sedan den 4 december 2015.

Han började sin karriär på I 12 i Eksjö men blev luftvärnare då I 12 lades ned 2000. Han har därefter bland annat varit ställföreträdande regementschef på Lv 6, brigadchef på 2. brigaden (tillika ställföreträdande regementschef på P 4). Strax före återkomsten till Lv 6 var han ställföreträdande chef för Europeiska unionens träningsmission i Somalia.

Överstelöjtnant Christoffer Schildt är ställföreträdande regementschef sedan årsskiftet 2014/2015. Han har lång erfarenhet på Lv 6

och kommer närmast från posten som chef för Luftvärnets stridsskola (LvSS) på regementet.

Överstelöjtnant Lars Lindén är regementets stabschef sedan årsskiftet 2015/2016. Han har ett förflutet på I 16/IB 16 och kommer närmast från befattningen som chef för regementets utbildningsenhet (UtBE) där han bland annat haft ansvaret för 45. hemvärnsbataljonen.

Regementsförvaltare Per Ljungnéer tillträdde sin befattning under hösten 2014. Han har tidigare varit placerad på I 16/IB 16. Som major utnämndes han till regementsförvaltare av överbefälhavaren den 7 december 2013. Tidigare har han bland annat tjänstgjort i Korea.

Anders Svensson

Christoffer Schildt

Lars Lindén

Per Ljungnéer

FOTON: CARL SJÖSTRAND, LV 6

FN-dagen 2015

Lördagen den 24 oktober 2015 firades FN-dagen, så klart även i Halmstad. Evenemanget anordnades av Svenska kyrkan, FN-föreningen, Kulturskolan och Soldathemmet.

Garnisonspastor Katarina Bäckelin talar i Norre Katts park. Artikelfoton: Jan Erik Nordberg.

Dagen började med inkvartering på Lv 6 för våra långväga gäster och fortsatte sedan i Norre Katts park. Dit kom ett sextiototal personer för att vara med under en ceremoni.

Annelie Svensson från Soldathemmet hälsade alla välkomna och lämnade sedan över ordet till garnisonspastor Katarina Bäckelin, som talade om FN-andan och Dag Hammar-skjöld. En krans lades ner och en tyst minut hölls till minne för de som givit sina liv för fred, demokrati, solidaritet, jämlikhet, jämställdhet och hållbarhet. Tapto hölls med trumma

och trumpet av medlemmar ur Hemvärnets musikkår.

Efter ceremonin gick många vidare till Waynes café, där FN-föreningen tillsammans med fotograf Claes Sjöberg hängt en fantastisk fotoutställning, "Bravehearts", där starka kvinnor i Halmstad skildrades.

Nästa stopp för dagen var S:t Nikolai kyrka där det framfördes en otroligt fin konsert under ledning av dirigent Anders Wilhelmsson. "The peacemakers" av Karl Jenkins tolkade Mahatma Gandhi, Dalai Lama, Moder Teresa, Nelson Mandela och Martin Luther King till ett enormt ljusspel i takt med musiken!

Kvällen avslutades med gemensamt fackeltåg med FN-fanan i spetsen, genom centrum och vidare upp till Soldathemmet, där det bjöds på middag och samkväm.

Fackeltåget på väg genom staden.

Annelie Svensson
Soldathemetsföreståndare
Halmstad

Lucky Strike

– kärlek och dramatik i andra världskrigets skugga

Fler än 300 utländska stridsflygplan kraschade eller nödlandade i Sverige under andra världskriget. Halland berördes starkt, med ständig luftvärnseld – dock oftast bara i markerande syfte – och ett flertal krascher och nödlandningar runt om i länet.

Framför allt väckte de närmare 1 300 amerikanska flygare som räddade sig till Sverige sensation. De talade som filmstjärnor, bjöd på chewing gum och lärde flickorna att dansa jitterbug. Kulturkrockarna var många, men flygarna togs emot med stor nyfikenhet och gästfrihet. Vänskapsband knöts, ibland även kärleksband. Så småningom föddes också ett och annat barn, och en del flickor följde med sina flygare till ett nytt liv i Amerika.

Redan för 25 år sedan började författaren och dokumentärfilmaren Jan-Olof Nilsson från Falkenberg att intressera sig för detta ämne. Hur hade flygarna och människorna de mötte i Sverige påverkats av sina upplevelser? Hade vänskapen och kärleken bestått?

Han gav sig ut i Sverige och övriga världen för att söka upp dessa människor och fånga deras berättelser innan det var för sent. Även barnen som föddes som ett resultat av flygar-

Amerikanska bombplanet B-24 även kallat "Flygande fästningen". Nederst har piloten Roger Hicks (stående längst bak till höger) skrivit en personlig hälsning till artikelförfattaren.

Ett amerikanskt bombflygplan, B 24 Liberator, nödlandade på civila flygfältet på Söder i Halmstad söndagen den 20 juni 1944.

nas möte med svenska flickor fick nu chansen att berätta sin okända historia.

Jan-Olof Nilsson reste i historiens spår – i Sverige, Tyskland, England och inte minst USA – och har under de många åren av resor och forskning kommit att bli nära vän med de människor han mött. Resultatet blev bland annat de kritikerrosade böckerna "Anrop Red

Författaren och dokumentärfilmaren Jan-Olof Nilsson föreläser vid kamratföreningens årsmöte. Foto: Nicole Olander.

Dog" och "Lucky Strike". Den sistnämnda utsågs 2013 till Sveriges bästa flygbok.

2015 filmatiserade Nilsson sitt material för SVT och den färdiga dokumentärfilmen "När amerikanerna kom till byn" sändes i televisionen på 70-årsdagen av andra världskrigets slut. Filmen har därefter visats i USA.

Materialet har omvandlats till en föreläsning som framförts på 500 platser över hela Sverige. Jan-Olof Nilsson är inbjuden som föreläsare till kamratföreningens årsmöte den 15 april.

Läs mera på www.historieresan.se!

FOTO: BO WESTMAN

Jan Jakobsson, Stig Jonson, Kamilla (f d Raul) Pettersson, Erling Nilsson, Lars Bastholm Nielsen, Göran Bramsell, Sune Eriksson, Bo Westman, Erik Karlsson. På fotot saknas Lars Herbertsson.

Lördagen den 26 september 2015, 44 år och en dag efter inryckningen på Livkompaniet 1971, träffades halva styrkan av BSI (Befälskolan Instrukörer) i Halmstad. Tio av 21 deltog. Förra samlingsen var 2011, den gången var det 40-årsjubileum.

Vi samlades vid Europa och tjuren på Stora torg. Därefter gick vi till ett fik, Waynes, och pratade minnen. Sedan bytte vi till Mårtens-

sons och pratade vidare. Dagen avslutades på Jarlen med middag.

Mycket hade hänt sedan sist: nya jobb, ny som pensionär, nygift, nya kvinnor, nya extrajobb, könsbyte med mera. Det blev en dag med minnen, historier, nyheter och spännande berättelser med många skratt. Nu ser vi fram mot 2016, då vi firar 45-årsjubileum!

Bo Westman

BRUD I RANSONERINGSSKRUD

En utställning om beredskapstidens Halmstad

Den 29 maj 1944 hörs ett dovt muller över Skåne. Två amerikanska bombplan flyger in över Rinkarby med sikte på samhällets lilla flygfält. Den 23 år gamle Edvin Reinhold "Pete" Peterson manövrerar det ena planet vars nödlandning blir dramatisk. Bromsarna havererar och ett däck exploderar!

Lyckligtvis undviker Pete att krascha rakt mot en gårdsgård. Vad han då inte vet är att han inom en månad kommer att befinna sig i Halmstad där han träffar Kerstin Kahlow – den kvinna som så småningom gifter sig med

Kerstin och Pete på bröllopsdagen. Bild ur Jan-Olof Nilssons bok Lucky Strike.

honom iklädd hans fallskärm. I sann ransoneringsanda lät det unga paret sy en brudklänning av tyget i Petes fallskärm.

Nu, 71 år senare, ska klänningen få nytt liv i Garnisons- och luftvärnsmuseets nya utställning som invigs lördagen den 14 maj. Utställningen handlar om beredskapstidens Halmstad och Halland, där du som besökare får följa med tillbaka till 1940-talet.

Till ransonering och kristidsrecept, till den militära mobiliseringen på I 16 och till Kerstins och Petes bröllop. Brudklänningen är inte bara ett unikt kulturhistoriskt föremål som vittnar om uppfinningsrikedomen i kristidens Sverige, den berättar också om närheten till kriget som pågick där på andra sidan havet, alldeles nära.

För befolkningen i södra Sverige var världskriget aldrig långt borta. Inflygningarna av allierade bombplan över Skåne och Halland tillhörde vardagen. I Halmstad hördes skarpa smällar från stadens luftvärn. Hotet från himlen var ständigt närvarande och är därför en central del i utställningen.

Med luftvärnspjäser, spårlyk och mörkläggning belyser museet hur inflygningarna påverkade hallänningarna. Och kanske kommer du som besöker utställningen att höra bombplanen mullra förbi alldeles ovanför ditt huvud...

Elin Fältskog

*Utställningsproducent,
Garnisons- och luftvärnsmuseet*

Nordiskt möte i Aalborg

För de 32 svenska representanterna och medföljande från militära kamratföreningar blev midsommarhelgen 2015 solig och utan störande regn.

Det 35:e nordiska mötet var förlagt till trängregementet i Aalborg. Dit kom vi efter en behaglig båtresa över Kattegatt och med buss som mötte i Frederikshavn. På plats väntade 120 delegater från Danmark, Finland och Norge.

Trängregementet är en av Danmarks största militära utbildningsplatser med cirka 2 000 medarbetare, inklusive värnpliktiga. Vid regementet finns två logistikbataljoner, en underhållsbataljon, Nationella stödbataljonen och Försvarets militärpoliscenter.

Regementet tar även emot en stor del av de 6 000 skolungdomar som varje år får genomföra en praktikvecka i försvaret. Vid Aalborg kaserner finns också Nordjyllands hemvärnsdistrikt och Haerens logistikcenter samt flera andra stödenheter inom försvaret.

Regementets raska sergearter visade oss materiel och hur den skall användas samt besvarade allehanda frågor om rekrytering,

anställningsförhållanden och annat. Det var tredje gången som det nordiska mötet hade förlagts till Aalborg.

Efter högtidlig öppning av mötet och kransnedläggning blev det sedvanlig manifestation med marsch genom staden, på gruppkolonner och med regementets musikkår i spetsen. Staden bjöd på uppskattad mottagning, och deltagarna fick därefter tid att bekanta sig med livet i Aalborg.

I mötet ingick studiebesök vid Jaegerkorpset, Aalborg flygstation, Flottans station i Frederikshavn, Centret för sergeant- och maritimutbildning samt garnisonsmuseet.

Sista dagen hölls också den sedvanliga skyttetävlingen, på pistol och karbin, mellan de fyra deltagande länderna. Norge segrade i lagtävlingen, och Norge och Sverige fick vardera en individuell guldmedaljör på karbin respektive pistol.

Varmt tack till alla våra danska kamrater för intressanta dagar i Aalborg!

Nästa nordiska kamratföreningsträff äger rum i Halmstad 14-18 juni 2017.

Alf Eckerhall

Den svenska delegationen klädd för festmiddag. Foto: Alf Eckerhall.

Bokleverans till museet

Mitt intresse för böcker väcktes tidigt. Det fanns mycket litteratur i hemmet och lagom till gymnasiet öppnades också Halmstads nya moderna stadsbibliotek.

Efter grundläggande befälsutbildning på I 16 under Arne Mohlins fasta hand följde trupp-tjänst (I 18, P 18, P 1), varvat med skolor och stabstjänst (Fst, Ast).

För våra lite äldre medlemmar är jag nog mest känd som lärare på KS, MHS och FHS. Taktik/fältstabstjänst och militärteori/militärhistoria var min huvudsakliga inriktning.

För 20 år sedan bildades stiftelsen Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek (SMB). Jag blev tidigt engagerad som skribent och ledare för bokklubbens populära slagfältresor.

Nu är alla uppgifter lösta och kvar finns bara de samlingar, som "förtvivlat" söker lämpliga

arvtagare. Garnisonsmuseet var först till kvarn och har under fjolåret kontinuerligt förstärkt med böcker, tidskrifter, dokumentärfilmer och militärmarscher i ett icke föraktligt antal.

Böckerna (cirka 50 st) är samtliga av översiktlig karaktär (försvarsgrenar, vapenslag och truppdrag). Nästan alla handlar om svenska försvarsmakten under 1900-talet. Debattböcker, regements- och flottilhistorik (utom F 14) har undantagits.

Först av alla vill jag presentera "Svenska officersprofiler under 1900-talet", skriven av den tidens (1993) främsta svenska militärhistoriker. Av särskilt intresse är naturligtvis kapitlet om Axel Gyllenkrok, en av I 16:s färgstarkaste men också mest kortlivade (1937-1938) regementschefer.

"Arméns förband, skolor och staber" är en lättillgänglig uppslagsbok om alla de enheter som ingick i armén under främst 1900-talets storhetstid.

Vill du veta lite mer får jag hänvisa till klassikern "Svenska arméns regementen". Vill du veta *allt* har jag ett bra förslag, nämligen "Den stora armén" av överste Bo Hugemark. Det är en diger lunta på 600 sidor, utgiven 2015.

"Från Brunkeberg till Nordanvind – 500 år med svenskt infanteri", av överstelöjtnant Bertil Nelson, är ett måste för varje sann infanterist. Tecknaren Alf Lannerbäck har även illustrerat de flesta utgåvorna av vår världsberömda "Soldaten i Fält".

Flygvapnets och marinens historia hittar du i följande översikter:

- "Svenska flygvapnets förband och skolor under 1900-talet". En relativt ny bok med korta historiker över varje förband/skola.

- "Svenska flygbaser", utgiven 2008, är en mycket ambitiös kartläggning av vårt unika krigsbassystem under kalla kriget.

- "Örlogsfartyg", om alla fartyg som finns eller har funnits i svenska flottan.

- "Kustförsvar – från kustfästningar till amfibiekår" handlar om kustartilleriets drygt hundraåriga historia.

Tidskriftssamlingen (500 tidskrifter) innehåller främst kompletta årgångar från starten till och med 2014 av "Militär Historia" (allmän militärhistoria), "Soldat och Teknik" (den svenska försvarsmaterielens historia) och "Marschnytt" (militärmusiksamfundets medlemstidning).

Mitt intresse för militärmusik inspirerades främst av regementsmusikens sommarkonserter i Norre Katts park på 1950-talet. Trots min låga ålder mottogs mina önskemål alltid med stor respekt av Tage Nilson.

Den svenska samlingen, 500 titlar, ligger i sin helhet på cd med arméns, marinens och hemvärnets musikkårer.

Flertalet internationella marscher, även de runt 500 st, finns tills vidare endast tillgängliga på "stenkakor", LP- och EP-skivor. En kompletterande donation av utländska marscher på cd övervägs dock.

Som supplement till skivsamlingen har jag lämnat över en ny och unik bok av entusiasten Lars C Stolt. Hans "Förbimarsch i parad" är ett mycket imponerande verk på 600 sidor om bland annat de 500-1000 mest kända marschernas historia. Jag har inte räknat men det är verkligen ett gediget arbete.

Vi har alla sett SF:s journalfilmer från beredskapstiden. I god samverkan har SMB och AMF nyligen producerat tre timslånga dokumentärer om armén, flygvapnet och marinen 1939-1945. De väl utvalda sekvenserna kommenteras av den kände överste Einar Lyth.

Alla böcker, tidskrifter och filmer finns tillgängliga främst under museets öppethåll-

ÖPPETTIDER

Garnisonsmuseet är nu stängt för säsongen. Välkommen igen i maj 2016!

Obs! Mellan 15 januari och 14 maj 2016 är museet stängt för allmänheten, eftersom vi bygger om stora delar av basutställningen. Ny utställning öppnar 14 maj.

ENTRÉ

Vuxen 40 kr

Barn & ungdom 0-19 år fri entré

Student (CSN-kort) 20 kr

Ålderspensionär (65 år) 20 kr

Obs! Enbart kontant betalning, betalkort går inte att använda.

GUIDAD VISNING

Boka guidad visning (45-60 min) även utöver museets öppettider.

Visning på vardagar, kontorstid kl 9-16: 200 kr.

Visning på kvällen efter kl 16 samt helger: 350 kr.

Kontakta museets personal för information och bokning.
Tel (torsdagar kl 13-16): 035-266 31 01
Epost: info@91anmuseet.se

ningstider. Gäller det material som arkiverats (i det här fallet skivor) bör man kontakta museets personal i god tid före besöket.

Torbjörn Rimstrand
Pensionsavgången överstelöjtnant, f.d vpl furir vid Kungl Hallands regemente

FOTO: JAN ERIK NORDBERG

Hallands regementes minnesmarsch

Helgen 11-12 april genomfördes Hallands regementes minnesmarsch för första gången i ett soligt och vårsprudlande Halmstad.

Syftet med marschen var dels att öka vår egen fysiska förmåga, dels att högtidshålla minnet av Hallands regemente och Hallandsbrigaden samt att få möjlighet att sätta Halland på kartan genom att bjuda in deltagare från andra delar av landet. Vi hade äran att gästas av en dansk marschgrupp som förgyllde marschen med sina duktiga musikanter.

Lördagsmorgonen startade med uppställning vid minnesstenen utanför regementet, där Gunnar Ohlsén från kamratföreningen delade med sig av gamla anekdoter och viktiga händelser från regementets historia. Därefter var det dags för start och de danska tamburinerna drog i gång med trummor och flöjt. Den svenska truppen avmarscherade tätt efter den danska och hela styrkan var i väg på ett värdigt sätt.

På Tylebäcks kursgård var det upprättat rastplats och där genomfördes även de moment som ingick i dagens soldatprov. En dansk distriktschef kom på besök och möttes av bataljonchefen för 45:e hv-bat. Sedan bar det av längs kusten, där marschvägen gick förbi Tylösand och vidare längs prins Bertils stig. Därefter följde den Nissans västra sida upp i stan och genom Norre Katts park.

Lördagsmyllret av flanerande människor visade sin uppskattning när det marscherades i takt och spelades musik längs vägen. En tyst minut genomfördes av huvudstyrkan vid

Danskarna i tåten. Foto: Jan Erik Nordberg.

minnesstenen för de kamrater som stupat i fredens tjänst.

Slutligen väntade målgång vid luftvärnsregementet efter 30 soliga kilometer och en välförtjänt avslutning både på officersmässen och soldatmässen.

För de soldater som skulle gå ytterligare 30 kilometer var det start igen morgon efter. Denna gång gick marschvägen förbi Sperlingsholm och Skedala. Vid Skedalaheds hemvärnsstuga hölls dagens rast. Därefter bar det av igen. Nu gick man mot Fyllebro, ner mot havet och upp längs Nissans östra sida. Efter målgången på luftvärnsregementet avslutades marschen med utdelning av diplom och medaljer.

Daniel Lönnqvist
1:e sergeant

Minnesmarschen 2016 äger rum 16-17 april. Är du intresserad? Skicka in din intresseanmälan till hbmm2000@hotmail.com.

JULLUNCHEN

2015 års jullunch blev mycket lyckad med 72 deltagare, tio fler än i fjol och några nya deltagare. Traditionsenligt var det god mat och god stämning, lotterier och Farbror Frej.

Gunnar gjorde bra ifrån sig som toastmaster.

I mitten framträder "ungdomssektionen".

Här ses huvuddelen av deltagarna, förberedda på mat.

Bilder:
Jan Erik Nordberg

Stig Olof Fredriksson var en av de nya deltagarna.

Från november 2007 till juli 2011 var Krister Edvardson försvarsattaché i Indien. Här berättar han om sina upplevelser och iakttagelser.

Att arbeta som försvarsattaché i Indien

När du reser från Sverige till Indien gör du det lättast genom att flyga med Finnair från Helsingfors till Indira Ghandi Airport i New Delhi. Redan på planet möter du kulturskillnaden. När flygvärdinnan kommer med måltiden frågar hon om det ska vara "veg or non-veg"? När du får frågan för första gången kan det ta ett ögonblick innan du kopplar – ska måltiden vara vegetarisk eller icke vegetarisk?

I Indien är det en fullständigt självklar fråga och restaurangerna märker ut alla rätter med en färgmarkering, grön prick för vegetariska

och orange prick för rätter som innehåller kött eller fisk.

Planet lämnar Helsingfors vid 20-tiden och anländer till New Delhi på morgonen, lokal tid ca 06:00, men den tid du har i kroppen är 02:30. Det är omtumlande, du känner värmen, dofterna och mängden av människor. Som svensk är du inte van vid att det är mycket människor runt dig och i början kan det vara besvärande.

Samtidigt finns det en servicenivå som är mycket hög, det är många som behöver en

Krister Edvardson i Himalaya, vid en plats som heter Nathu La, 4 310 meter över havet). Passet ligger på gränsen mellan Indien och Kina (gamla Sidenvägen).

Trafiksäkerheten lämnar en del övrigt att önska.

anställning. Har du beställt att hotellet ska hämta dig på flygplatsen, så står det en uniformerad chaufför och väntar på dig. När han närmar sig hotellet kontakter chauffören receptionen. Framme vid hotellet öppnar en dörrvakt bildörren, bärare tar tag i bagaget och receptionisten möter vid bilen, tar hand om ditt pass och följer dig till rummet. Incheckningen är klar, mycket bekvämt.

Mycket tjänstefolk

Att bo och arbeta i Indien är helt annorlunda än i Europa. Du har tjänstefolk, en chaufför som kör dig, en "housekeeper" som lagar mat och sköter hemmet, en person som tar hand om utemiljön och vakter som bevakar ditt hem. Att sköta hemmet innebär att hustrun blir småföretagare som får arbetsleda de anställda och ta ansvar för dem. Vad gör man när en anställd kommer och säger: "Vi ska ha barn och vi har inga pengar till sjukhuset"? Det är bara att ta fram pengar.

Man lär sig snabbt att det är viktigt att ta hand om sina anställda. Bra utfört arbete är lika med bonus, mindre bra blir det ingen bonus, dåligt utfört arbete – avsked. Tycker de anställda att de har en bra arbetsgivare, stannar de och gör ett bra arbete.

Livet skiljer sig i många avseenden från det liv som levs i Sverige. Det som bara fungerar i Sverige gör det inte i Indien. Det är normalt med elavbrott och det är inte självklart att du får vatten levererat under dygnets alla timmar. Du måste själv se till att det fungerar. Du skaffar en generator som producerar ström när elen inte levereras, du skaffar en leverantör av vatten som kan komma med en tankbil vatten när du är utan, med mera. Det tar mycket kraft att få vardagslivet att fungera (det finns städer i Indien, i samma storlek som Halmstad, som endast har el två timmar om dygnet).

När du är i Delhi kommer du förmodligen att tycka att det är roligt och exotiskt med apor i staden. Det är det inte! Kommer de in

i bostaden kan de mycket snabbt förstöra den och blir du biten kan du få rabies. Myggor som sprider dengue och chikungunya är andra faror. New Delhi ligger i en jordbävningsszon så de flesta husen har bara tre våningar. I ditt sovrum har du myggnät över sängen och under sängen ligger hacka och spade, för att kunna ta dig ut vid jordbävning.

Att resa i Indien är en upplevelse utöver det vanliga. Första gången jag gjorde en bilresa, på en treflig motorväg, förvånades jag över att tungt lastade lastbilar låg i mittfilen. Jag förmodade att de var rädda för att komma för nära väggkanten, som kanske var svag. Men så var det inte. De ville inte krocka med den *mötande* trafik som kom på det innersta körfältet. En indier tar inte bilen för att köra långa sträckor, de tar tåg och har man råd flyger man.

Många betraktar Indien som ett land, men det är mer. Skillnaderna mellan norr och söder, mellan väst och öst är stora, större än vad de är inom Europa. Det finns 23 officiella språk och ytterligare 325 erkända språk. Engelska är det gemensamma språket i Indien. Det finns fler indier som talar engelska än det finns invånare i USA.

Centralregeringen har i vissa fall mindre makt än vad EU (Bryssel) har i Europa. Om en delstat får ekonomiskt stöd från New Delhi för att genomföra en åtgärd, så har regeringen ingen rätt att utföra en revision av hur pengarna använts. När man som svensk förvånat frågar hur det kan vara fallet, får man svaret att en folkvald delstatsregering inte kan kontrolleras! Indien har 35 delstater så landet är mer likt EU än ett land.

Den indiska försvarsmakten

Den indiska försvarsmakten är en av de institutioner som leds av centralregeringen i New Delhi och finns över hela landet (unionen). Det innebär att förutom den militära funktionen har försvarsmakten en viktig roll i att manifesteras

Indien som en stat. Försvarsmakten är till sin struktur kolonial brittisk, man bor i egna delar av städerna, "cantonment", som är miniatyr-samhällen med egen polis (militär), brandkår, sjukvård och skola som i många fall fungerar bättre än i det civila samhället.

Cantonments är ett arv från den brittiska kolonialarmén. Till sitt sätt att operera är den mer sovjetisk än brittisk. Det beror på att huvuddelen av materielen (70 procent) är köpt från Sovjetunionen/Ryssland.

Den indiska försvarsmakten är mycket stor. Totalt omfattar den 1,3 miljoner soldater i aktiv tjänst och reserven uppgår till 1,2 miljoner. Till detta ska läggas de paramilitära styrkorna som omfattar 1,3 miljoner och med en reserv på 1 miljon.

Försvarsmakten rekryterar årligen 50 000 soldater. Det är lätt att rekrytera. Det är en statlig anställning och det finns möjlighet att göra karriär. Det finns även andra fördelar, blir du soldat får även dina föräldrar tillgång till gratis sjukvård (som är bra). Därför är det populärt när någon av sönerna blir soldat.

Det är svårare att rekrytera officerare, eftersom man har en stor konkurrens med det växande civila näringslivet och försvarsmakten har svårt att konkurrera med lön. I Indien är statliga anställningar hårt reglerade. En militär grad motsvarar en civil tjänst som då lönemässigt ligger på samma nivå. Det enda sättet att få högre lön är att få en högre grad. Det har inneburit att det finns en reglerad befodringsgång så alla officerare blir överstelöjtnanter.

För att få rotation och möjliggöra att så många som möjligt får högre lön har officerarna sina befattningar i 12–18 månader. Jämfört med västerländska försvarsmakter är man övergraderad.

Armén består av 13 armékårer med 38 divisioner (varav tre är artilleridivisioner) och 14 självständiga brigader (pansar, mekaniserade, artilleri, luftvärn och ingenjör). Armén har ett

Indisk haubits FH-77B05 (Bofors).

stort behov av tillförsel av modern materiel. Exempelvis är de modernaste artilleripjäserna man har de 400 Bofors-pjäser man köpt från Sverige. Man har även köpt 40 mm luftvärnsautomatkanoner från Sverige samt granatgeväret Carl Gustaf. Den indiska armén är världens största användare av granatgevär.

Stor marinstyrka

Eftersom 90 procent av utrikeshandeln genomförs med fartyg är den indiska marinen stor. Målet är att den 2027 ska bestå av 150 fartyg och 500 flygplan/helikoptrar. Kärnan kommer då att vara tre hangarfartygsstyrkor (Mig-29/Tejas) och tre kärnvapenbestyckade ubåtar varav två leasas/köps från Ryssland. Man planerar att anskaffa moderna landstigningsfartyg och utvecklar en brigad för landstigningsoperationer.

Målet är att flygvapnet ska bestå av 42 stridsflygdivisioner, vilket det för närvarande inte gör (runt 30 divisioner). Flygvapnets modernaste plan är SU-30 MKI (272). Sedan har man moderniserade plan Mig-29, Mirage 2000 och Jaguar (260) och så har man en grupp äldre som Mig-21 och Mig-27 (200) som kommer att avvecklas i närtid. Man har beställt Rafale (40) och Tejas (40 Mk I och 80 Mk IA).

Med hänsyn till den tid det tar att utveckla eller upphandla ett flygplanssystem är det tveksamt om flygvapnet når upp till målet 42 stridsflygdivisioner. Dessutom anser flygvap-

net att de egenproducerade flygplanen (Tejas) inte är tillräckligt bra ännu, vilket ytterligare understryker behovet av att nå målet.

Försvarsmakten håller en hög beredskap och är utgångsgrupperad för att möta ett angrepp från Kina och/eller Pakistan och för att säkra Kashmir. Det finns andra områden i Indien där det finns interna oroligheter, men dessa oroligheter är inte en uppgift för försvarsmakten utan löses av andra paramilitära organisationer, till exempel Central Reserve Police Force (CRPF).

Försvarsindustrin

Indien är en mycket stor vapenimportör och den huvudsakliga leverantören är Ryssland (Sovjet). Strävan är att minska importen och få en större andel av materielen producerad i Indien. Försvarsindustrin är uppbyggd efter sovjetiskt mönster. Man har fabriker som är rena produktionsanläggningar och utvecklingen sker i fristående forskningsanläggningar. Systemet fungerar inte friktionsfritt.

Samtidigt som vi i Sverige började utveckla Gripen, började Indien utveckla ett eget stridsflygplan – Tejas. Tejas Mk 1 som man har beställt 40 plan av har ännu inte (2015) nått upp till en nivå som det indiska flygvapnet kräver, planet underpresterar. Flygvapnet vill att det ska förbättras och utvecklas till en Mk II-variant. När Mk II blir klar är osäkert. Politikerna har dock beslutat att man ska beställa ytterligare ett 80-tal plan av en variant som benämns Mk IA.

Problemen består till viss del i att man vill mycket. Man har många utvecklingsprojekt på gång så resurserna räcker inte. Dessutom finns det ett stort misstroende mellan de olika aktörerna och lite förståelse för varandras problem. Exempelvis hade flygvapnet problem med skolflygplanen, de var uttjänta och störtade. En upphandling genomfördes och man köpte in ett antal Pilatus P-7 från Schweiz, men antalet var inte tillräckligt.

Arbetet gav kontakt med indisk kultur och befolkning. Samliga foton: artikelförfattaren.

Flygvapnet behövde fler plan och ville köpa fler Pilatus. Den inhemska flygindustrin och forskningsinstitutionerna inom flygområdet protesterade, de ville utveckla ett indiskt plan. Politikerna fattade beslut om att utveckla ett indiskt plan. För flygvapnet innebär det att man nu har för få skolflygplan. Man får vänta på de indiska planen och när de levereras kommer driften att bli dyrare eftersom två reservdelskedjor ska hanteras.

Att ha fått förmånen att vara den förste svenske försvarsattachén i Indien har varit intressant. Förutom att livet har varit annorlunda mot det som vi lever i Sverige, har det varit lärorikt att följa en stor försvarsmakt och ta del av den säkerhetspolitiska diskussionen.

Här finns likheter, i Indien diskuterar man Kina på samma sätt som vi diskuterar Ryss-

land. Det finns personer i Sverige som inte vill prata om Ryssland utan säger att de som ser ett hot från Ryssland har rysskräck/-fobi. Exakt samma typ av människor finns i Indien, men där heter det kinaskräck/-fobi.

När man stödjer svensk försvarsindustri fördjupas kunskapen om samhället och man får en inblick i hur försvarsindustrin i Indien arbetar och fungerar. Det har också varit intressant att ha fått ta del av efterdyningarna av Bofors-skandalen. Bofors har anklagats för att ha mutat indiska politiker. Fallet har prövats flera gånger i domstol men ingen har blivit fälld och nu finns det inte fler möjligheter att ta upp fallet i domstol.

Indien och dess ambitioner kommer att göra landet intressant att följa.

Krister Edvardson

FOTO: BO WESTMAN

Vår nationella veterandag, till minne och ära av de veteraner som tjänat i fjärran land och "hemma på roten", firas i Stockholm den 29 maj varje år.

Årets högtidsdag hölls även i Halmstad, i sedvanlig ordning vid veteranmonumentet i Norre Katts park, dock lördagen den 30 maj.

Luftvärnsregementets chef, som dagen före var närvarande i Stockholm, talade under

regntung sky. Hemvärnets musikkår musicerade och fanor från garnisonens förband, Hallands regementes och Hallandsbrigadens kamratförening fladdrade för vinden. Krans nedlades vid minnesstenen.

Som komplement hade Lv 6 anordnat regementets dag med militära fordon och materiel i Norre Katts park.

Väl mött vid nästa års veterandag!

Gunnar Ohlsén

SMKR – Sveriges militära kamratföreningars riksförbund – är en paraplyorganisation som tillvararar och bevakar de anslutna kamratföreningarnas (i dag drygt 80 med cirka 35 000 medlemmar) intressen gentemot Försvarsmakten.

Styrelsen är representerad av alla försvarsgrenar, varför föreningarna kan känna att deras eventuella särintressen tas till vara.

Vad gör då SMKR? Eftersom föreningarnas väl och ve är beroende av Försvarsmakten, är SMKR dess motpart och för en kontinuerlig dialog med högkvarterets produktionsavdelning och veteranenhet, till främja för kamraterna.

Ett exempel kan vara samordning av det stöd föreningarna får från respektive värdförband. Ett annat stöd är de regionala möten som nu börjar ta form, där föreningarna diskuterar gemensamma intressen (medlemsvård, rekrytering, aktiviteter, medlemstidning, resor med mera).

SMKR har Försvarsmaktens uppdrag att tillsammans med andra organisationer stödja framför allt utlandsveteraner under och efter tjänstgöring i utlandet.

"Syns vi inte finns vi inte." Därför är SMKR representerat vid Folk och Försvars sammankomster, liksom i Almedalen.

Vartannat år genomförs Nordiskt kamratföreningsmöte, ett forum för samarbete i gemensamma frågor och som stärker vår kamrat- och gemenskap över landsgränserna. 2017 sker mötet i Halmstad.

Det viktigaste är att vi alla främjar ett gott kamratskap och samhörighet mellan våra föreningar, såväl inom som utom Sverige.

Du som är intresserad kan gå in på SMKR:s hemsida (www.smkr.org) och läsa mera.

Gunnar Ohlsén

Kvinna och 25 år i Försvarmakten

Den 10 juni 1991 gick en långhårig, blond och blåögd tjej innanför grindarna på dåvarande I 16. Än i dag är Jennie Mared kvar, på Luftvärnets stridsskola, som är i byggnad 88 på höjden.

Hur började den här fantastiska resan som fortfarande pågår? Den började faktiskt redan hösten 1989 när jag praktiserade på regementet under två veckor. Jag fick följa Jonas Berndtsson på granatkastarkompaniet och Claes Dahl på pansarvärnet. Här fick jag en insikt i vad en officer gör och vilken utbildning som krävs. Jag ansökte om att få mönstra och gjorde så i Göteborg i november 1990, med placering som skytteplutonchef på I 16, inryckning 1992.

På våren 1991 kom ett samtal från Pliktverket med en undran om jag kunde börja på I 16 tre månader senare, 10 juni, som pansarvärnsplutonchef. Tvåra kast! Jag fick lämna in en tjänstledighetsansökan till Bäckagårds sjukhem. Det var spännande att försöka ansöka om ledighet/värnplikt som tjej, det fanns inga blanketter för oss.

Så kom dagen! Jag tog bussen från Oskarström och klev av vid Överstelunden. När jag kom fram till "kuren" och lämnade fram min inryckningsorder sade killen i luckan: "Jaså, det är så du ser ut". Redan känd (eller ökad)?

Inryckningen blev i kasern tre, våning tre, fortfarande ovetandes om att det bara fanns en tjej i byggnaden. Allt var märkt med KBS PV (Kompanibefälsskolan Pansarvärn), alla dessa förkortningar... Efter lunch, med många stirrande blickar, ställde vi upp på två led linje i korridoren för att hälsa på våra befäl. Ut klev kapten Jonas Lind (plutonchef) och löjtnant Jonas Berndtsson (ställföreträdande plutonchef)! Äntligen ett känt ansikte!

Då förstod jag att jag var ensam inryckande tjej den dagen. Under eftermiddagen blev jag inkallad till kapten Lind, som undrade om de skulle ändra på något för att jag (en tjej!) hade ryckt in. NEJ! Jag är här på samma villkor som alla andra. Då berättade han för mig att det inte fanns några tjejer före mig som hade gjort lumpen inom infanteriet. Hur svårt kan det vara? Det finns ju en massa män som har klarat det!

Mediebevakning

Värnpliktstiden kantades av en väldigt stor massmedial uppståndelse, vilket jag inte var förberedd på. Dock var jag väldigt förberedd fysiskt. Jag höll på med utförsåkning och landsvägscykel på elitnivå när jag ryckte in. Jag är väldigt glad i dag att jag var ensam tjej eftersom jag kunde tillåta mig att prova/testa/chansa utan att bli jämförd med någon annan än killarna.

Det var inte samma tjej som ryckte in i juni 1991 som ryckte ut i augusti 1992. Självklart hade jag förändrats, precis som killarna. Mer självsäker, mer initiativtagande och med ett starkt lysande mål i sikte – officer.

Infanteriets officershögskola påbörjades en vecka efter muck. Då i kasern två, våning fyra och vinden. Vi var en liten kurs på 25 kadetter, varav 24 avslutade. Alla fick tyvärr inte anställning eftersom det var nedläggningar även då.

Sommaren 1994 tilldelades I 16 sex nya fänrikar, varav jag var en. Det ena målet var uppfyllt, dags att hitta ett nytt – plutonchef.

De följande åren fram till nedläggningen 2000 handlade det mycket om utbildning av stadsskytteförband men även klivet in i mekaniseringen. Ett par år med pansarbandvagn 501/401 (BMP1/MTLB) hanns också med. Sista året på Hallandsbrigaden var jag ställföreträdande kompanichef på stabs- och granatkastarkompaniet, tillika chef ledningspluton.

Efter nedläggningen följde ett år på stabskompaniet (Lv 6) innan det var dags för kaptenutbildning. Jag kände att det var dags för något nytt och ansökte om att få gå utbildningen med logistikinriktning.

Kända lärare

Utbildningen lästes i Halmstad på BasUhs skolan. Lärare var bland andra kändisar som major Per Berg och major Fredrik "Pigge" Sandström. Åter på Lv 6 följde ett antal år på Rb 97-kompaniet som underhållsplutonchef, med major Roger Nilsson som kompanichef. Den plutonen hade 85 soldater, lika många som ett stridsvagnskompani.

År 2011 startade vi ett vilande logistikkompani med major Roger Wahlbeck som kompanichef. Jag var ställföreträdande, kapten Jonas Oscarsson teknisk chef och kapten Björn Ek var kvartermästare. Idel före detta IB 16:are!

I januari 2013 skiftade jag arbetsplats till Luftvärnets stridsskola som lärare i ledarskap. Även här fanns det många kända ansikten. Major Fredrik Morén var chef för utbildningsavdelningen, major Roger Nilsson huvudlärare i krigsvetenskap och major Magnus Möller (Persson) huvudlärare i ledarskap.

Sedan ett år tillbaka är jag huvudlärare i ledarskap. Jag är ansvarig för kadetterna (officersprogrammet, treårig akademisk utbildning) i bland annat trupputbildning, truppföring och all utbildning som gör eleverna till skjutledare (skjutbana + fält). Förutom det är jag handledare för mina yngre kollegor.

FOTO: LARS LANHED, HP

Siktet inställt på officersyrket.

Det är ett väldigt inspirerande arbete där jag har möjlighet att påverka, och jag får se min erfarenhet bli en del av mina yngre kollegors utveckling i stort och smått. Ledarskap är ett område som inte står stilla utan hela tiden är i rörelse, vilket gör att jag ständigt är i utveckling.

Finns det någon skillnad på I 16/IB 16 och Lv 6? Självklart. Många saker skiljer sig åt men det som inte har förändrats är kamratskapet och förbandsandan som fanns i dåtidens regemente och som finns i dagens kamratförening. Jag har alltid känt mig välkommen och accepterad för den jag är, fast jag inte passar in i mallen (att vara man). Tack!

Jennie Mared
Kapten

Några glimtar från värnplikts-tjänstgöringen vid I 16 1948-1949

Av värnpliktige 943-16-47 Larsson

Undertecknad jämte 1 200 övriga värnpliktiga inställde sig till sin första tjänstgöring vid regementet en april dag 1948. Det var en dag som jag aldrig kommer att glömma, ty det var, i vart fall på den tiden, en stor händelse i en ung mans liv.

Alla var vi väl lite spända på vad som skulle hända och en viss nervositet fanns säkert hos många av de nyinryckta. Ett markant undantag fanns dock, en värnpliktig från Laholm som förmodligen inte visste vad nervositet var. Han lade sig helt lugnt på kaserngården och sov en stund medan vi övriga hela tiden var i spänd uppmärksamhet.

Efter besked om vilket kompani och pluton man skulle tillhöra samt vilket logement som

skulle bli ens ”hem” det närmaste året, blev det marsch ner till Gipen, strax intill Landalassjön. Där fanns en stor halmstack från vilken vi skulle fylla våra medhavda madrassfödral.

Det var ingen lätt uppgift att få madrassen lagom fylld med halm. För mycket innebar att den blev rund och omöjlig att ligga på, för lite och man fick känning av stålfejdrarna i sängbotten. Så småningom fick jag den ”lagom” och det blev marsch tillbaka till kasernen för

Kaserngården på I 16, så som den såg ut 1951-1952. Samtliga artikelbilder: Tore Wind.

att bädda min säng, packa upp mina tillhörigheter och bekanta mig med de övriga tjugotre på ”luckan”.

Några av dem kommer jag fortfarande ihåg med såväl nummer som namn, exempelvis 1372 Fjellman och 1907 Karlsson från Göteborg, 1012 Gustavsson från Ahla, 1023 Påls-son från Laholm samt 1860 Rickardsson från Gryteryd i Småland. Sistnämnda person hade mantalsskrivit sig i Halmstad för att därmed få göra värnplikten där och inte i Jönköping som annars hade blivit fallet.

Bra placering

Tillsammans med runt 50 andra värnpliktiga hade jag blivit placerad på 5. kompaniets bilpluton, en som jag själv tyckte lyckosam placering, när jag där fick utbildning i att köra lastbil vilket var mer attraktivt än att till exempel bli placerad på ett gevärskompani.

Femte kompaniet bestod av tre plutoner om tillsammans 100 värnpliktiga. Det var som förut nämnts bilplutonen samt kuskpluton och motorcykelpluton. Den sistnämnda bestod, om jag minns rätt, av femton värnpliktiga, kuskplutonen av trettiofem värnpliktiga samt ”min” pluton av femtio värnpliktiga. Kompanichef var kaptan Hertzman, plutonchef för bilplutonen löjtnant Berg von Linde.

Bilplutonen var fördelad i fyra grupper med cirka tolv man i varje grupp. Gruppcheferna var korpraler, tre av dem kommer jag fortfarande ihåg namnen på. Det var korpralerna Lundin, Svensson och Eriksson. Jag hade korpral Lundin som gruppchef, en snäll och vänlig man som hösten 1949 började studera till präst vid universitetet i Lund. Om hans vidare öde vet jag dock ingenting.

På ett kompani fanns på den tiden även en kompaniadjutant som hade mångahanda uppgifter att sköta, bland annat att betala ut de värnpliktigas löner och göra upp vaktlistor. Man kanske kan säga att en kompaniadjutants

position visavi kompanichefen var den som en sekreterare har gentemot chefen i ett företag. På vårt kompani var det fanjunkare Arvid Panzio som var kompaniadjutant.

Han var, enligt mitt tycke, en underofficer av den gamla stammen som ibland kunde ge oss en riktig ”avhyvling”, men sedan var det glömt. Någon långsinthet fanns inte hos denne präktige man. Frid över hans minne!

Den första tiden var det mestadels ”harvning”, oftast på kaserngården men även nere vid Gipen. De första dagarna var utbildningen gruppvis då vi skulle lära oss de grundläggande reglerna för hur man uppträder i det militära, exempelvis hälsa, marschera, ”vända klack” och anhålla. Efter en tid skedde utbildningen i pluton med övning i exercis ett, som det hette på den tiden.

Sträng men rättvis

Löjtnant Berg von Linde var en mästare i att genomföra en sådan övning. Han ställde oerhöört stora krav på att allt skulle gå perfekt och för den som inte kunde följa med i det hårda tempot blev det straffexercis. Den skedde dels genom språngmarsch från lyktstolpen i ena hörnet av kaserngården till den andra lyktstolpen i det motsatta hörnet, dels genom att han kommenderade tag gevär, lägg gevär så många gånger att den värnpliktige till slut var helt utpumpad. Å andra sidan kan sägas, att om övningen med exercis ett gick perfekt så kunde vi få sluta övningen tidigare och därmed få en förlängd rast.

Av intresse för läsaren kan kanske vara att nämna något om hur regementet var organiserat på den tiden. Antal kompanier var tolv med fyra kompanier i varje kasern. Antal bataljoner var tre med varsin bataljonchef och så var regementschefen den som basade över alltsammans. Regementschef var på den tiden överste Hedenlund, en person som i vart fall ingen på ”min” pluton kom i kontakt med.

Minröjningsövning på Galgberget.

Den grundläggande utbildningen var som tidigare nämnts att lära sig exercera samt hur man rent allmänt uppträder i det militära. I denna utbildning ingick även att lära sig att skjuta, någonting som på den tiden enbart skedde med mausegevär. Skjutövningarna ägde rum dels på regementets skjutbana i anslutning till Gipen, dels på Skedalshed.

Utan hörselskydd

Vi låg på skjutvallen, tätt intill varandra. Övningarna kunde pågå en hel dag med avbrott enbart för raster och måltider. Någon tanke på hörselskydd var på den tiden ej aktuell. Detta innebar att jag fick en skottskada på vänster öra, resulterande i nedsatt hörsel samt ett ständigt sus i örat som tidvis är ganska besvärande.

Efter denna utbildning vidtog utbildningen i körning samt skötsel och handhavande av militär lastbil. Denna bestod i körning, fordonsvård samt enklare reparationer. Körning nattetid i kolonn med avskärmd belysning

var en ständigt återkommande övning vid kvällstjänstgöringen som på den tiden alltid var en kväll i veckan. Färdvägarna var oftast ut genom Sperlingsholms gods, upp till Arlösa gård och sedan på slingriga vägar genom Arlösa skogar tillbaka till regementet. Även Fjällgime och trakten där omkring var aktuell för dessa övningar.

Som regel gick mörkerkörningen bra, men incidenter kunde ibland inträffa av mer eller mindre allvarligt slag. Tjänsten vid bilpluton kunde också innebära körning för andra kompanier, långkörningar till Moheda för hämtning av bensin med mera. Det var alltid åtråvärda uppdrag att få ta ”sin” lastbil för utförande av dessa körningar.

Hösten 1948 fick en del av plutonen utbildning i körning och handhavande av bandtraktorer. Jag hade turen att få komma med i denna utbildning som huvudsakligen var förlagd till Skedalshed. Vi fick lära oss att köra i svår terräng, det vill säga i de branta backarna som

utgör en del av Skedalsheds övningsområde. Det var säkert många våghalsiga körningar, men man var ung på den tiden och tänkte inte på de faror som var förenade med dylika övningar. Senare på hösten var vi på Nyårsåsen med bandtraktorerna för att öva körning i terräng, byggande av enklare broar, slå läger, sätta upp tält, tillaga torrskaffning med mera. Det var intressanta övningar som jag än i dag har i klart minne.

Gillade maten

För läsaren kan det kanske vara av intresse att få veta något om den lekamliga spisen, alltså måltiderna i matsalen. Ätandet skedde på den tiden kompanivis, innebärande att dagkorpralen visslade i korridoren när det var dags för kompaniet att gå till matsalen. Maten var enligt mitt tycke alldeles utmärkt men det fanns de som alltid klagade på maten. Dagofficeren var hela tiden i matsalen och såg till att allt gick städat och ordentligt till.

Jag glömmer aldrig en episod i matsalen som kunde ha resulterat i kompaniförbud eller, ännu värre, permissionsförbud över den kommande helgen. Det var så att en dag serverades sjömansbiff till middag, min favoriträtt. Systemet vid utspisningen var att man blev tilldelad en portion, möjligheten att påverka dess mängd förelåg således inte.

Aptiten var på den tiden synnerligen stor och när måltiden var avslutad kände jag mig inte mätt. Tog därför en chans, gick ut på kaserngården, ställde mig i matkön på nytt med ännu en portion sjömansbiff i sikte. Kön ringlade sig långsamt fram mot utspisningsdisken men just som jag kommit dit fram kom dagofficeren och frågade: Nummer och namn, kompani?

När jag avgivit mitt svar fick jag besked om att mitt kompani hade ätit samt att han kände igen mig och visste att jag redan fått en måltid. Jag fick lomma iväg ut ur matsalen utan sjömansbiff, men några efterräkningar blev det ej.

Vintern 1949 var vi på fälttjänstövning i Västergötland och var förlagda i baracker tillhörande regementet K 3. Avsikten var, att vi där skulle få vinterutbildning, men vådrets makter var inte nådiga, det blev regn, snön försvann och sannolikt blev inte övningarna vad ansvariga officerare hade räknat med.

Vistelsen där bestod inte enbart av tjänst, någon gång var det permission och vi kunde komma ut och få lite avkoppling. Så blev det att några kamrater och jag en lördagskväll begav oss till Hotell Billingen för att ha en trevlig kväll. Kassen var ju mestadels skral, men av någon anledning fanns det ändå så mycket i plånboken att det skulle räcka till en måltid med tillbehör.

Kärlek med förhinder

Då inträffade en händelse som för alltid etsats sig in i mitt minne. Dansen pågick hela kvällen och jag hade ”spanat in” en liten flicka från Skövde som lovade att det gick bra att göra henne sällskap hem när dansen var slut. Förutsättningen var dock, att vi och hennes väninna, som också träffat en ”militär”, gemensamt skulle förflytta oss till Skövde och till en av flickornas bostad där.

Min nyförvärvade vän och jag väntade i vestibulen på de andra två som också skulle vara med. Plötsligt kom väninnan och – ve och fasa – i hennes sällskap var kapten X. Undertecknad försvann blixtnabbt, lämnande den lilla flickan åt sitt öde.

Det kan förefalla mycket obildat att uppträda så, men på den tiden – och kanske även nu – var det fullständigt uteslutet att en värnpliktig skulle kunna gå i sällskap med en officer under sådana förhållanden. Disciplinen var hård och avståndet mellan en officer och en värnpliktig var enormt.

Värnpliktstiden var en mycket intressant och lärorik tid som jag inte vill ha ogjord. Disciplinen var hård, men för den som skötte

sig och inordnade sig i det militära systemet var det inga problem. Ett talesätt på den tiden var, att ungdomar som inte fått lära sig att veta hut hemma eller i skolan fick lära sig det när de kom i militärtjänsten.

På den tiden fanns det möjligheter för befälet att ta itu med värnpliktiga som trodde att de skulle kunna trotsa systemet och göra som de själva ville. Straffexercis, permissionsförbud, kompaniförbud eller fängelse (buren) var åtgärder som fick de flesta att tänka om.

Alla fick lära sig att uppträda med artighet och att visa hänsyn till andra människor. Härutöver fick alla finna sig i att klippa håret, att raka sig och allmänt se ordentliga ut. Det var en "fostrande" tid som säkert alla hade gott av senare i livet.

Andra tider nu

Det borde därför vara tillåtet för en person som nu blivit pensionär, att dra jämförelser med hur värnpliktiga nu uppträder. Flerfaldiga gånger har jag, både i Halmstad och i Falun, där jag tidigare varit bosatt i många år, fått se beklämmande uppträdande av värnpliktiga.

Exempelvis; två eller tre värnpliktiga går i bredd på trottoaren, alla med händerna i fickorna, munnen full med snus, håret hängande långt ner på nacken, dålig hållning och för övrigt ett nonchalant uppträdande.

Från motsatt håll kommer en liten gumma (eller en gammal "gubbe") som på grund av ålder och annat inte har så lätt för att förflytta sig. De värnpliktiga går rakt fram, utan minsta hänsyn till dessa gamla människor som får gå ut i gatan, medan de ohyfsade drumlarna fortsätter rakt fram.

Efterlyser disciplin

Man frågar sig, vad får de lära sig på regementet, är all disciplin och ordning satt på undantag? Finns inga regler kvar av hyfsning och värdigt uppträdande? Att inte ungdomen

i dag får lära sig ordning och disciplin i skolan är allmänt känt, men att det är lika illa ställt på regementet är bedrövligt.

I många hem är det säkert också så och så med uppfostran i den urbaniserade värld vi lever i. Inte undra på att vi har den brottslighet vi har, ingenstans får ungdomen lära sig ordning och disciplin. Så har vi kanske fått det samhälle vi förtjänar när alla normer som reglerar respekt och hänsynstagande till andra människor synes vara borta.

Här har militärlivet och värnpliktstjänstgöringen haft en stor uppgift att fylla, men den synes ha spelat ut sin roll i vårt nuvarande samhälle där våld, tjuvnad och allehanda brottslighet har forskansat sig, troligen för att stanna.

Ebbe Larsson

PS. Ovanstående nedskrevs ur minnet 1993, efter anmodan av major Carl-Gustav Bergenstråhle. DS.

Övning med ksp M/42.

Gamla vykort berättar!

Manskapsmessan, exteriör (vänster) och interiör (nedan).

Grunnebohed.

*Kaserngården.
En grupp
poserar
i färdig-
ställning.*

**Vykorten
tillhandahållna av
Hans Carlsson.**

Sedan 1953 har Sverige deltagit i att övervaka vapenstilleståndet mellan Syd- och Nordkorea. Nu tjänstgör fem officerare i Panmunjom och Per Ljungné har varit en av dem. Här berättar han om sitt uppdrag.

Tjänstgöring i Korea

Under tiden juni 2013-juni 2014 tjänstgjorde jag som sekreterare till den svenska delegationen vid NNSC (Neutral Nations Supervisory Commission), en kanske inte så känd svensk insats i skuggan av Bosnien, Kosovo och framför allt Afghanistan. Tjänsten i Sydkorea är en så kallad familjeinsats vilket innebär att man får genomföra insatsen tillsammans med sin familj. Det får räknas som en fin förmån att uppleva det mesta tillsammans.

Mångmiljonstad

Vi bodde på den amerikanska basen Yongsan som är belägen mitt i huvudstaden Seoul, med 24 miljoner invånare. Basen är ett samhälle i miniatyr med allt som hör till såsom skola,

sjukhus, biograf, mataffär, brandstation, restauranger och sportanläggningar.

Under veckorna tjänstgjorde jag på den svenska campen, belägen i Panmunjom, bokstavligen på gränsen mellan Nord- och Sydkorea. En dag i veckan åkte jag till Seoul för att besöka den svenska ambassaden samt upprätthålla kontakter med olika funktioner inom främst de amerikanska förbanden.

Var fjärde helg tjänstgjorde man som vakthavande befäl med placering i Panmunjom, men hade då förmånen att få ta upp sin familj som fick tillbringa helgen på den svenska campen.

Som sekreterare i delegationen är man inte ”chefens sekreterare” utan precis som det låter, en delegationsresurs. I dag består NNSC av tre

Sammanträde i delegationen. Per Ljungné tvåa från höger.

medlemsländer: Sverige, Schweiz och Polen. De två förstnämnda med ständig närvaro i området, Polen deltar med två schemalagda besök per år. Tjeckoslovakien var tidigare medlem men tappade sin status i och med landets delning 1992.

De svenska och schweiziska delegationerna består av fem delegater vardera, Polen har två. Delegationens huvuduppgift är att som neutral och oberoende part övervaka Armistice Agreement (AA), vapenstilleståndsavtalet mellan Nord- och Sydkorea, men även samverka med eventuella allierade.

Under åren har det tillkommit ett antal uppgifter som delegationen dessutom löser, till exempel helikopterflygningar längs den demilitariserade zonen (DMZ), inspektioner av posteringar, militärovingar (nationella och internationella) samt olika typer av förbandsbesök.

Dessutom skall delegationen kunna delta i undersökningsgrupper som utreder beskjutningar eller avhoppare. Vid samtliga dessa uppgifter deltar båda länderna (om möjligt även Polen) med representation. Uppdragens längd kan variera från timmar till dagar.

Som sekreterare löser man naturligtvis sin sekreterartjänst men man kan även delta som representant vid dessa uppgifter. Man är dessutom spindeln i nätet, ”stridsledare”,

och delegationens kontaktman. En varierande tjänst med många möten och kontakter med alla inblandade parter – utom Nordkorea.

Bakgrunden till AA är naturligtvis kriget mellan Nord- och Sydkorea från 25 juni 1950 fram till undertecknandet av vapenstilleståndet den 27 juli 1953. Korea var fram till andra världskrigets slut införlivat i kejsardömet Japan och delades efter Potsdamkonferensen mellan Sovjet och USA längs 38:e breddgraden. Båda länderna lämnade Korea 1948/1949 efter att Republiken Korea (Sydkorea) och Demokratiska folkrepubliken Korea (Nordkorea) bildats.

Tre års krig

Efter försök att återförena länderna eskalerade situationen och militära operationer över gränsen resulterade i att krig utbröt. USA fick FN:s mandat att sätta upp en militär styrka till stöd för Sydkorea, och Nordkorea tog hjälp av Kina. Efter tre års stridigheter undertecknades AA i området där NNSC finns grupperat. Avtalet är ännu i dag giltigt. Rent tekniskt är inget fredsfördrag underskrivet utan AA är det giltiga dokumentet för att sära parterna i konflikten.

Sydkorea har efter kriget tagit en ställning i världen som ett ekonomiskt starkt land med världens tolfte ekonomi. Försvarsmakten räknas som världens sjunde i ordningen med ungefär totalt 640 000 man (armén 506 000, marinen 68 000, flygvapnet 65 000) och en mobiliseringsreserv på 3,2 miljoner. Till detta skall även räknas US 8th Army som är stationerad i och runt Sydkorea vilket ger en förstärkning på cirka 700 000 man.

Nordkorea har en klart sämre ekonomi, kantad av svält och undernäring, men en starkare försvarsmakt med totalt 1,2 miljoner man (armén 1,02 miljoner, marinen 60 000, flygvapnet 110 000) och en mobiliseringsreserv på 7,7 miljoner. Till detta skall även läggas Nord-

SAMTLIGA FOTON: ARTIKELFÖRFATTAREN

Prins Carl Philip på besök.

koreas utveckling av nukleär förmåga, med ett antal provsprängningar under modern tid.

Spänt läge

Situationen mellan länderna är spänd och pendlar mellan att inga som helst samtal förs till att man genomför återföreningar mellan familjer och släkt som blivit separerade efter kriget. Dessa återföreningar är dock på väg att försvinna då tidens tand gör att det inte finns några familjära band kvar mellan länderna.

Läget avspeglar även den militära verksamhet som USA och Sydkorea genomför, vilket brukar medföra att kontakten under övningsperioderna är låg. Under icke övningsperiod förs samtal, om än på en låg nivå.

Under min tjänstgöringstid genomfördes inga provsprängningar på den nordkoreanska sidan. Dock förekom artilleribeskjutningar mot den sydkoreanska gränsen vid flera tillfällen. Detta resulterade i deltagande med undersökningsgrupper på plats, naturligtvis

oftast med kort förvarningstid men ett uppdrag att lösa bland många andra.

Tjänstgöringen vid den svenska delegationen till NNSC är ett minne för livet, både för mig och för min familj. Att få uppleva såväl historiska vingslag som att få känna på den asiatiska kulturen – om än med amerikanska inslag – har varit spännande och utvecklande. Trots att det är en liten insats så är intresset stort för det vi gör. Vi bär med oss arvet från det svenska fältsjukhus som var ett bidrag under kriget, grupperat i södra Sydkorea. Fortfarande möter man människor som tackar för den svenska insatsen.

Per Ljungné
Regementsförvaltare
Sekreterare vid den svenska delegationen till NNSC 2013-2014

Anekdoter från förr...

Hur man gör när man säger vad man heter...

Tidigt sextiotalet och en grupp nyinryckta värnpliktiga står i öppen fyrkant på kaserngården. En fanjunkare kommer fram och skriker: – Giv akt! Manöver!

– Nu ska jag visa hur man gör när man säger vad man heter. Nu visar jag.

Fanjunkaren tar ett steg fram, ställer sig i givakt och säger med hög röst: – Brandt.

Fanjunkaren pekar på en i gruppen och säger: – Då kan du visa.

Den värnpliktige tar ett steg framåt, rätar upp sin långa kropp och säger: – Brandt.

Fanjunkaren blir lite irriterad och säger:

– Du ska inte säga mitt namn utan du ska säga ditt namn. Nu visar jag igen.

Fanjunkaren gör om samma procedur och säger med ännu högre röst: – Brandt!! Nu kan du visa.

Den värnpliktige tar ett steg fram, ställer sig i stram givakt och säger: – Brandt.

Den numera ganska irriterade fanjunkaren säger: – Naij! Naij! Jag sa ju att du inte skulle säga mitt namn utan ditt eget namn. Du är väl inte dum, va? Nu visar jag igen.

Proceduren upprepar sig och fanjunkaren säger nu med mycket hög röst: – Brandt!!

– Nu måste du väl ha förställt hur man gör?

Den värnpliktige tar ett steg fram, ställer sig i verkligt stram givakt och säger: – Brandt.

En högröd fanjunkare skriker: – Du heter väl för h-tes dj-lar inte Brandt??!!

Den värnpliktige: – Jo, fanjunkare.

Fanjunkaren, alldeles utom sig: – Varför i h-e sa du inte det från början??!!

En som stod bredvid

FOTO: HALLANDSPOSTEN, 1970

Minnen med fotobevis

Gunnar Ohlsén, två från höger, och killen längst till vänster hyrde under sommaren 1970 en lägenhet under vår på Östra Lyckan i Halmstad. Jag kände ju inte Gunnar då mer än just av den här anledningen. Fotot bör vara taget vid Kadettskolans bal på Tylöhus med tanke på att det är sommar.

Lena Wallin

Nyårsåsens skjutfält

Övergången från att öva infanteri på exercished till skjutfält har för Halmstads del ett viktigt årtal i 1906. Detta år införskaffades de första 50 hektaren av det som i dag är fältet.

Området var skjutbaneområdet och mark runt detta, det område som ligger framför expeditionen i dag och kallas 400-metersnästet. SK 16-utbyggnaden, som ligger 100 meter bakom 300-metersvallen på den ursprungliga skjutbanan, blir då 400-metersnästet om man utgår från tavelställen.

Den som tar sig för att besöka den gamla skjutbanan med markörgraven vid foten av Trollstugeberget finner ett arbete utfört i skickligt huggen och inpassad natursten.

Det är runt denna plats fältets historia tar sin början.

Fram till 1967 växte sedan fältet i omgångar till att omfatta dagens cirka 625 hektar.

Jag har i min ägo en gammal karta som jag fått av min framlidne jaktkamrat Carl Berthag. Kartan visar olika gränser, med årtal knutna till utökningen av fältet.

Fältet är tidigare beskrivet i boken Kungl Hallands Regementes historia 1962-2000.

Ett litet minne av Carl och kartor som jag har är när vi fått kartan i digitalformat och själva kunde skriva ut i valfri skala och så vidare. Jag hade då gjort en utskrift där hela fältet rymdes på ett A3-ark i färg. Jag gav den gamle orien-

FOTO: JAN ERIK NORDBERG

Kompanis anfall mot värmestugan på Nyårsåsen. Bilden är tagen strax nedanför Ekebacken.

teraren ett exemplar vilket han noga studerade med sin försvagade syn. Efter en kort titt på kartan utbrast han: ”Denna är inte i 1:10 000!” Jag kollade upp det hela senare och mycket riktigt, den var i skala 1:11 350 – ungefär.

Skjutfältet ingår som en del av ÖS (Övnings- och skjutfältsavdelningen) i Halmstad tillsammans med Mästocka och Ringenäs samt skjutbaneområdet och närövningsområdet vid kasern.

Såväl dagens organisation som hur vi arbetar, målmateriel med mera, är väl beskrivet av Johan Wallefors i 2014 års utgåva av denna skrift.

Radiosystem RAKEL

Som första och hittills enda ÖS-avdelning i landet har ÖS Halmstad infört systemet fullt ut. Detta har avsevärt förbättrat säkerheten vid såväl skjutning som i det dagliga arbetet på fälten.

RAKEL (Radiokommunikation för effektiv ledning) är den svenska delen av en gemensam digital europeisk standard vid namn TETRA. För att kort och enkelt beskriva det tekniskt, är den bästa jämförelsen att det liknar ett mobiltelefonsystem med reservväg för signalen.

Man kan prata rakt ut på nätet likt de radiosystem vi är vana vid, för att i nästa moment prata med en viss individ utan att övriga kan höra samtalet.

RAKEL är ett myndighetssystem som drivs av MSB (Myndigheten för samhällsskydd).

Syftet är att alla olika utövare med samhällsnyttig verksamhet skall kunna samverka över hela landet med varandra. Det kan vara såväl ambulanssjukvård som elförsörjning eller hemtjänst. Systemet medger att sända tal, text och data.

Från att inte ha kunnat nå varandra annat än på fast telefon vid respektive expedition (detta då avsaknaden av mobiltäckning är omfattande på våra skjutfält) har numera alla medarbetare

en radio i bältet och kan nå omedelbart vid behov.

När något inträffar på avdelningen kan numera alla på avdelningen direkt höra informationen, även om man, till exempel, skulle råka vara på kurs i Kiruna.

Rälsmålsbanan Hagalund

På denna plats har under många år legat en rälsmålsbana modell 2065 som ersatte den tidigare ”Z-banan”, som låg på fälten vid Nydala.

Som skrivits i tidigare artiklar om Z-banan verkar det som att den inte har varit i funktion särskilt ofta, då få minns den i drift. Den bana av modell 2065 som togs bort för mer än tio år sedan har däremot de flesta minnen

RAKEL – ett välkommet hjälpmedel.

av. Inte minst de flera ton ammunitionsskrot som bortplockats i terrängen bakom och i val-len vittnar härom. Det är stora mängder med ”bumpor” från 8,4 cm granatgevär och 9 cm pansarvärnspjäls.

2065-banan togs bort av den siste skjutfältschefen, Ingemar ”Triss” Johansson, som var chef i den förra organisationen innan alla fält slogs samman. Vi hade på den tiden inlett ett nära samarbete mellan Ringenäs och Nyårsåsen, vilket ledde till att fälten slogs samman när han med flaggan i topp gick i pension. Denna sammanslagning var första steget i dagens totala sammanslagning.

Det är just för hans driv och engagemang ända fram till sista arbetsdagen som jag minns min kollega och gode jaktkamrat.

Det som skedde var att det ordnades en skjutbaneliknande plats där rälsmålsbanan legat. Man kunde komma ut och skjuta grundövningar i skjututbildningen likt på skjutbanan med pappersfigurer i närliggande målbad och så vidare.

På denna plats har det under de senaste åren skett en utveckling mot dagens skjutplats med skjutbaneliknande grusvall vilken besiktigas årligen och är godkänd med de regler som anges i särskild instruktion.

Sålunda har platsen utvecklats till en plats där man kan skjuta eldhandvapen utan att lägga hela fältet i risk, då vallen plus 150 meter för splitter räcker. Det har blivit ett ” eget ” område med skyltar och gränsgata.

Platsen är uppskattad av övningsledare som med minimala förberedelser kan komma hit och skjuta, även om det redan finns övande trupp på fältet.

Övningar skapar värden

Fältet har inte drabbats så hårt av de stora stormar som härjat de senaste tio åren. Det kan i hög grad tillskrivas att skogen innehåller förhållandevis lite granbestånd.

Fältet har likt våra övriga skjutfält stora naturvärden som gynnas av vårt användningssätt. Nyligen har en omfattande naturinventering skett, där råd för skötsel från naturvårdssynpunkt ges.

De två viktigaste framgångsfaktorerna för att bibehålla detta höga naturvärde anges vara skyddsavbränning samt att de gamla öppna ytor som varit odlings- och betesmark hålls öppna.

Försvarsmakten har av länsstyrelsen flera gånger erhållit beröm för dessa insatser.

Vi får hoppas att Fortifikationsverket kan sköta detta lika bra framgent.

Naturkännare

En före detta I 16-officer som emellanåt besöker fältet och har såväl intresse som kunskap om fåglar, olika växtarter med mera, är Rune L Andersson.

Han har vid våra trevliga samtal beskrivit olika platser på fältet och deras värden.

Förra året (2014) upptäckte han föryngring av tranor invid Svarte mosse, vilket han ej hittat tidigare på fältet. Rune som sedan sin pensionering följt årtiderna på fältet berättar ibland om den tid då han med inkallade repetitionsförband (”repförband”) ledde stridskjutningar i en skala som i dag ej längre förekommer. Han beskriver anfallsrörelser med skyttekompanier i bredd, understödda av skarp eld från såväl pansarvärnsheter som granatkastarförband.

Han har en tydlig syn på hur förband måste kunna hantera ”elden” för att fungera, han har samlat erfarenheter från sina missioner utomlands. Lika ödmjuk och förstående som han kan vara i frågor som inte är ”viktiga” kan han vara helt fast och orubblig när det gäller ”viktiga” frågor.

Bakom hans fasta övertygelse känns det som att det ligger dyrköpta erfarenheter från fjärran missioner. Rune och jag har tjänstgjort samtidigt på Balkan under tidigt 1990-tal utan att

vi träffades och kände varandra. När jag några år senare lärde känna honom kom vi fram till att soldater ur min pluton bland annat varit hos honom och hämtat en bepansrad bandvagn.

Högt över havet

Den gamla gården/torpet Hamberg, som ligger 150 meter över havet, är högsta platsen på fältet. Här har skogen tagits ner i syfte att ge plats för stridsövningar med luftvärnsförband. Även på denna plats torde naturvårdsvärden, som var vanliga i det gamla jordbrukslandskapet, gynnas. Hamberg, som sedan det inköptes till fältet hade fått växa igen till mörk granskog, är numera öppet och man ser stengärdesgårdarna som omgav magra åkrar och betestegar en gång i tiden.

De stora mängder telestolpar och järnvägsslipers som avvecklats senare år vittnar om

omfattande fältarbeten likt de som syns på sidan 75 i Kungl Hallands regementes historia. Då stolparna numera klassas som miljöfarligt avfall av värsta sort, destrueras de på särskild anläggning. Värnen har tagits bort efter hand som de fallit samman och blivit farliga att öva från.

Vem kunde tro att dessa arbeten, utförda av kull efter kull med soldater och syftande till uthållig försvarsstrid av landet, skulle sluta som miljöfarligt avfall?

Klas Lind
Övnings- och
skjutfältsavdelningen

En hjälms historia

Det har nu gått en lång tid sedan jag tjänstgjorde på 17. cykelskyttebataljonen med major ”Boppa” Forsberg som bataljonschef. Jag var fältarbetsadjutant.

Den gode Henrik Falk drev som bekant en firma under namnet ”K.Falk dekorationsvapen” och importerade bland annat plasthjälm från Tyskland. En lätt hjälm av plast som bars under ”the battle helmet”. Falk och jag trivdes med varandra från första gång vi möttes och vi tyckte att detta kunde vara något för varje befäl att äga. Vi sålde ganska många hjälmar till flera befäl, men det fanns en som absolut inte skulle ha en sådan ”fushjälm”, som majoren Forsberg uttryckte det.

Bataljonen skulle övas, varför vi transporterades till Dalsland. Min uppgift var att ”reka” vägar över Kroppefjäll för vidare verksamhet i Hedekas. Efter rek ville bataljonschefen ha en

ordentlig redogörelse och vi drog oss undan i stabstället. Vi tog av den tunga utrustningen och jag skulle påbörja redogörelsen när stridsdomarna kom stormande och vi blev utsatta för eld. Vi intog givetvis våra eldställningar och det hela klingade av så småningom och jag kunde fortsätta min redogörelse.

När jag var färdig skildes vi åt och då upptäckte jag att bataljonschefen tagit fel hjälm och lämnat kvar sin. Jag fick inget tillfälle att byta tillbaka utan tvingades använda mig av hans enorma hjälm – ett mindre fågelbad – under resterande övning.

När vi lämnade in utrustningen nere i Hunnestad kom han till mig. Med ett litet snett leende lämnade han tillbaka min hjälm och förklarade att han nog tagit fel vid något tillfälle!

Det var den enda övning jag kommer ihåg att han gärna gick med hjälm på hela dagarna!

Björn Rackborg

Ett underbefäls "karriär"

De flesta av oss har väl sett eller hört talas om Försvarets reklamslogan "Det finns många yrken i armén". Så här blev det för mig som ryckte in som 17-årig befälselev 1963 och sedan fortsatte att utbilda mig till underbefäl och instruktör.

Att jag förtidsinskrev mig till befälselev berodde mycket på att jag var instruktör i Halmstads Judoklubb vid denna tid (1962) och att jag där fick hjälpa till som biträdande instruktör. När vi startade en nybörjarkurs var det två stiliga furirer, (H L Carlsson och P Graf), iklädda uniform m/52, som anmälde sig till kursen. Tydligt tyckte de att jag hade viss fallenhet som instruktör och därför övertalade de mig att söka till Befälsskola I (BSI). Efter att ha genomfört godkänd mönstring kom sedan inkallelseorder i slutet av året.

Måndagen den 6 maj 1963 stod jag – då sjuåttio år – tillsammans med ett tjugotal andra spända ynglingar, vid kasernvakten på I 16 och väntade på att få rycka in till BSI

och påbörja utbildning till mitt första "yrke" i armén: instruktör.

Som skolchef fick vi löjtnant C-J von Mentzer. Andra befäl vi hade var sergeant Östen Berg, rustmästare Erik "Stockis" Johansson samt furirerna B-Å Pettersson, Bo Pettersson (Hervén) och L-A Karlsson.

Befordrad till kopral

Efter tio månaders befälsutbildning och befordran till korpral beslutade jag mig för att fortsätta denna karriär och sökte därför till Instruktörsskola 1 (IS 1). Detta år var vi sju elever och som skolchef hade vi även här von Mentzer, med sergeant Sivert Andersson och "Stockis" som lärare.

Elever och lärare vid Befälsskola 1 uppställda framför minnesstenen.

Rast – Vila!

Utbildningen var mycket bra och givande. I april 1965 befordrades vi till furirer och blev tilldelade olika skyttekompanier för att äntligen få börja praktisera vad vi lärt oss om ledarskap och utbildning. Här var jag placerad fram till 1969, med avbrott för fem månaders vidareutbildning på IS 2 1968, och därefter befordran till överfurir.

1970 tyckte jag att jag ville specialutbilda mig och sökte därför till granatkastarkompaniet, där jag utbildade i pjäs- och pjäsplatstjänst. Här var det en helt annan anda än på skytte, främst beroende på att det var äldre och mer rutinerade befäl. Vi blev oerhört sammansvetsade på alla våra skjutveckor på olika skjutfält.

Här stannade jag fram till 1977. Under tiden (1 juli 1972) ändrades vår yrkeskategori från underbefäl till plutonofficer och jag tilldelades fanjunkares grad. Orsaken till att jag slutade på granatkastarkompaniet var att jag skildes från min fru och fick vårdnaden om vår fyraårige son.

Det var naturligtvis omöjligt att vara kvar på trupp med alla dessa förbandsövningar

och skjutveckor. Efter att ha talat med regementsledning och fack fick jag möjlighet att söka en vakant så kallad urvalstjänst som chef bokförrådet och därmed påbörja mitt andra "yrke" – från trupptjänst till förvaltningstjänst och från instruktör till förrådschef.

Ny attityd

Bokförråden runt om i landet hade en längre tid setts ned på, främst därför att där placerades chefer och personal som ofta var sjuka eller hade andra problem. Jag beslutade mig för att försöka ändra denna attityd, främst genom att förbättra service och öppettider. Jag fick även med mig några andra förband som också hade tillsatt yngre och intresserade chefer (vi blev senare av Arméstaben benämnda "de unga arga").

Utöver detta fick jag möjlighet att gå datautbildning i Försvarets regi, med inriktning

Christer Eliasson vid en 8 cm grk M/29.

på att lägga upp alla artiklar i en databas som var tillgänglig på samtliga avdelningar. Nu kunde alla se vad vi hade för kartor, böcker, blanketter, expenser med mera, och ingenting skulle "hemlighållas". Jag lade också in alla priser på artiklarna, varvid man kunde hoppas på en viss kostnadsmedvetenhet.

Karriären i korthet

8 maj 1963

Inryckning som befälselev på BS I
1964-1965

Befordran korpral – Instruktorsskola 1
– befordran furir
1965-1968

Trupptjänst skyttekompani – Instruktorsskola 2 – befordran överfurir
1968-1969

Trupptjänst skyttekompani
1 juli 1972

Befordran fanjunkare
1 juni 1983

Befordran löjtnant
1969-1988

Totalt åtta repövningar som krigsplacerad
plutch och kvartermästare
1970-1977

Trupptjänst pjäspluton, kompaniadjutant
granatkastarkompani
1977-1990

C bokförrådet
1989, 1991

Kurschef C bokförråd FörvS, Östersund
1992-1993

FN-tjänst som kvm, Libanon
1993-1996

Inköpare Materielenheten
1996-1999

Inköpschef I 16
1999-2001

Materielofficer MFD V
1 juli 2001

Pension

När jag visade vad vi gjort på I 16, blev jag 1989 tillfrågad av Förvaltningsskolan i Östersund om jag ville lägga upp en ny kurs för blivande bokförrådschefer och bli kurschef, vilket jag accepterade och genomförde (1989 och 1991). Under denna tid hann jag med en andra kategori- och gradändring. Den 1 juni 1983 ändrades det så att alla fastanställda militärer skulle benämnas yrkesofficerare. Med ålderns rätt blev jag löjtnant.

Blev inköpare

Efter över tretton år som chef bokförrådet blev jag tillfrågad av chefen materielenheten om jag var villig att utbilda mig till inköpare och efterträda den sittande, löjtnant Bo Gardahl, när han gick i pension. Naturligtvis ville jag detta och 1990 påbörjades yrkeskarriär tre och fyra – från förrådschef till inköpare, för att 1996 befordras till inköpschef när sittande, kapten C-I Ericsson, gick i pension.

År 1999 beslutades att inköpsavdelningarna på flottiljmrådet och regementsområdet skulle slås ihop till en garnisonsgemensam. Eftersom jag hade inriktning att utnyttja pensionsavtalet från 1997 och gå i pension när jag fyllde 55, hade jag ingen lust att tjänstgöra mina två sista år på flottiljmrådet.

När chefen för MFD Väst, överstelöjtnant Hans Christensson, fick höra detta erbjöd han mig en tjänst som materielofficer, med uppgift att ansvara för ut- och inlåning till och från MFD V samt redovisning i materieldatabasen LIFT. Därvid gick jag in på min femte och sista yrkeskarriär under mina trettioåtta år i försvarsmakten – materielofficer.

Christer Eliasson
PA/Lt

Slädene och regementspastorn

Att Slädene var Västgöta-Dals regementes chefsboställe vet säkert de flesta av denna tidnings läsare. Slädene var också en socken.

Regementspastorn vid Västgöta-Dals regemente, Gustaf Wetterlundh (nr 4 från vänster).

Sockenens kyrka revs 1838 och Slädeneborna hänvisades till grannförsamlingen Sparlösa. På 1920-talet hade man dock tröttnat på detta och 1924 kunde man inviga en ny kyrka (eller kapell som den inledningsvis kallades).

Skara stiftshistoriska sällskap uppmärksammade detta 2013 i sitt medlemsblad. Sällskapets ordförande, prosten Johnny Hagberg, höll i pennan. Därefter beskrevs prästernas klädval och inte minst biskopen Hjalmar Danells mitra i ett par inlägg. Jag tyckte dock att sambandet mellan Slädene och Västgöta-Dals regemente också borde uppmärksammas och skrev nedanstående notis i stiftshistoriska sällskapets medlemsblad 2014:3.

"I tre nummer av medlemsbladet (2013:3, 2013:4 och 2014:1) har invigningen av Slädene kapell (eller kyrka som jag tror man säger i dag) kommenterats. Mestadels har det – utöver Johnny Hagbergs noggranna identifiering av prästerna – handlat om klädsel, nog så intressant. Men en sak har intresserat mig.

Det framgår av Hagbergs artikel att bland deltagarna fanns läroverksadjunkten vid Vä-

nersborgs läroverk, Gustaf Wetterlundh, tillika regementspastor vid Västgöta-Dals, sedermera Hallands, regemente. Wetterlundh var den som höll predikan vid invigningen. Varför just han?

Kanske hade han medverkat med arbetet på en ny kyrka. Det finns nämligen en koppling mellan Västgöta-Dals regemente och Slädene boställe för chefen för Västgöta-Dal. Det är sannolikt anledningen till att den förre (och siste) regementspastorn vid Västgöta-Dals regemente anförtroddes uppgiften att hålla invigningspredikan.

Wetterlundh fortsatte som regementspastor även efter namnändringen till Hallands regemente (dock utan att flytta till Halmstad). Han avgick från tjänsten 1912. Drygt 75 år senare blev hans sonson, översten av 1 graden Göran Wetterlundh, chef för Hallands regemente (1988-1993)."

Rune Morell
F d regementschef I 16

Katastrof vid Lilla Edet!

En uppföljning

I 2009 års medlemsblad skrev jag en artikel om färjekatastrofen vid Lilla Edet anno 1830. Avsikten här är inte att återberätta vad som skedde. I stället önskar jag något förtydliga var katastrofen ägde rum.

Bild 1. Fallet Bergaström.

Detta med hjälp av några bilder som jag på senare tid lyckats komma över. Emellertid måste eventuellt nya läsare få en chans att sätta sig in i vad som skedde den där förfärliga dagen den 29 augusti 1830.

Det rasade alltså en brand i Lilla Edet och eftersom Västgöta-Dals regemente – med anledning av slussarbete i Göta kanal – hade en arbetskommendering vid Lilla Edet, deltog regementet i släckningsarbetet. Det var under en transport över kanalen som färjan med 51 man ombord störtade utför fallet och 48 man (inklusive en färjekarl) drunknade.

På bild 1 ser vi en karta över fallet Bergaström (Ström) med sågverk, slussar och Ströms

säteri (slott). Arbetsstyrkan var förlagd på den sida (västra) där säteriet ligger. Branden rasade på den andra sidan (östra), i Lilla Edet. Det var alltså nödvändigt för arbetsstyrkan att på något sätt korsa kanalen.

”Nya kanalen” på kartan är den kanal som arbetsstyrkan sysslade med. Arbetet leddes av ingenjör Nils Ericson. Kanalen kunde invigas 1832 efter att ha sysselsatt 225 soldater från tre regementen. Den hade två slussar: Oscar (till vänster – söder) och Karl Johan (till höger – norr).

”Edets kanal” invigdes redan 1607 och löper mellan sågarna (i mitten på kartan) och Lilla Edet. Strax ovanför (väster) om kanalen

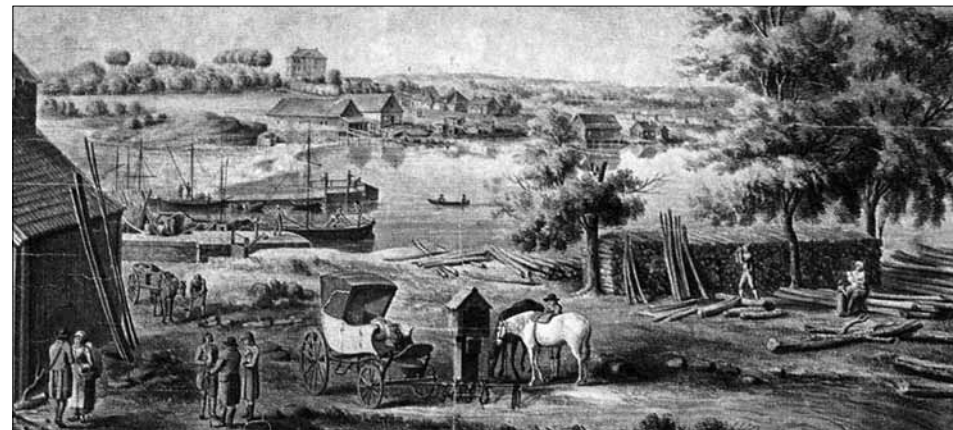

Bild 2. Fallet vid Ström.

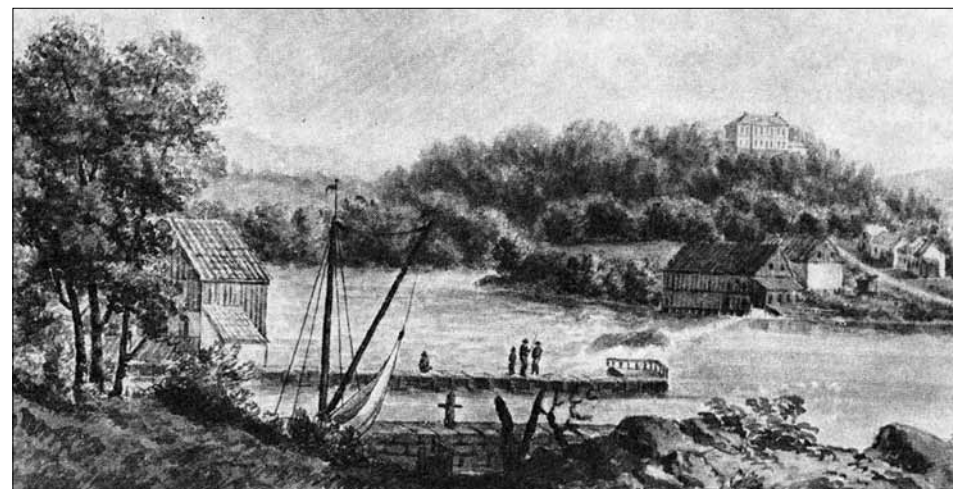

Bild 3. Fallet omkring 1830.

finns en ränna som leder vatten till sågarnas vattenhjul.

Bild 2, en akvarell av Justus Fredrik Weinberg (stadsarkitekt i Göteborg i början av 1800-talet), visar en vy över fallet vid Ström 1803. I fonden ser vi Ströms säteri och nästan i förgrunden Edets kanal med Gustav III:s sluss. Ett fartyg är under slussning.

En målning av Gerald De Geer, bild 3, visar hur fallet tedde sig omkring 1830. Även här ser vi Ströms säteri i fonden och en mast

från ett slussande fartyg sticker upp. Olyckan 1830 ägde alltså rum uppströms till höger och bortom de tre fiskare som syns i bildens nederdel.

Lars Ahlberg
F d officer
vid I 16 och IB 16

Det vandrande skinnet

Sensommaren 1994 var vi på väg till Linköping. Vi hade efter uttagningstester och intervjuer fått plats på Infanteriets Officershögskola. Hela arméns skolsystem hade fått en ny plattform, en utbildning under namnet Arméofficer 2000. Utbildningssystemet skulle examinera dugliga truppförare och trupputbildare.

Väl på skolan insåg vi direkt att det här skulle bli annorlunda. Två veckor in på OHS 1, innan vi hunnit bekanta oss med utbildningslokaler och stadens lokala kvällsnöjen, kastades vi ut på krigsförbandsövning med ”repgubbar” – 15 år äldre än vi – där vi truppförde för oss okända enheter. Vi fick erfara ledarskapets alla sidor, med inslag såsom kraftigt berusade kockar och personer som avvek från övningen för att lösa diverse privata ärenden.

Reservofficerarna tog examen på försommaren 1995. Efter ledigheten anslöt pansar- och kavallerieleverna samt infanteristerna från norr, som läst OHS 1 i Östersund, till oss i Linköping för OHS 2. Vi blev nu ett gäng blivande yrkesofficerare med en brokig bakgrund. Vi läste en del kurser på universitetet och utbildningens inriktning var mer allmänt hållen än under OHS 1. Tanken var att ge oss den allmänna delen och förbereda oss för nästa skolsteg.

Det var intressant som infanterist att få insyn i truppslagen pansar och kavalleri i samband

Wallefors lämnar över skinnet till Andersen.

med fältövningar och besök på olika förband. Än i dag har jag en del kontakt med vänner som vi lärde känna under den här tiden.

Under OHS 2 samlades vi förbandsvis. I korridoren med rummen och ett gemensamt dagrum på bottenvåningen i en barack uppstod den vänskap som än råder mellan oss IB 16-kadetter från det året: Johan Anckar, Henrik Andersen, Mikael Beck, Johan Grufstedt, Mathias Johansson, Johan Wallefors och jag.

Sju kadetter och sex rum. Det innebar att Anckar och Grufstedt fick dela rum. På golvet i deras rum, nedanför Grufstedts säng, låg ett färskinn av bättre kvalitet. Färskinnet hade han kommit över under tvivelaktiga omständigheter. ”Skinnet” hade redan från början en central roll. Det var alltid diskussion om huruvida det var hygieniskt, tvättat på rätt sätt, vad det skulle användas till efter kursen med mera.

Vi tog examen från OHS 2 och kom hem till Hallandsbrigaden som nybakade fänrikar. Vi fick ett fantastiskt mottagande med dugliga plutonchefer och ett riktigt gott kamratskap.

Vid Hallandsbrigadens nedläggning var vi två som valde att sluta och söka karriär utanför grindarna – Grufstedt och jag. När nedläggningen var ett faktum insåg vi att vi som gått skolan tillsammans skulle spridas. I samband med minnesmiddagen och resningen av minnesstenen i juni 2000 kom så Skinnet att starta sin resa.

Grufstedt hade kommit på att Skinnet kunde komma till användning. I och med att det startats barnafödande bland oss, eller kanske

Samling vid Triumfbågen i Paris.

mer specifikt av våra respektive, skulle Skinnet kunna värma kommande barn från 1996 års kurs, till exempel då de åkte vagn eller pulka.

Så fick det bli! Mathias Johansson hade fått en son och under ceremoniella former tilldelades han Skinnet och den första inskriptionen på dess baksida. Vi bestämde då att det skulle hållas skinnfest varje gång någon av oss fick barn, och att Skinnet då skulle överräckas till fadern. Därmed skulle vi få tillfälle att träffas.

Mathias bjöd senare in till den första skinnfesten när det var dags för vandringspriset att gå vidare och nu blev det Grufstedts tur att åter förvalta Skinnet. Han ordnade sedan nästa skinnfest och så rullade det på – och har gjort fram till hösten 2014 då Johan Wallefors höll den senaste och förmodligen sista festen. Detta för Andersens yngste son som är det yngsta av de totalt 17 barn vi fått sedan 2000. Skinnet är nu i Andersens händer och befinner sig i Stockholm.

Skinnfesterna har haft bra uppslutning även om vi vid ett par tillfällen inte har varit fulltaliga. Utlandstjänstgöring för de försvarsanställda, eller annat, som när Grufstedt under ett antal år bodde och arbetade i USA, har ställt till det. Faktiskt har vi haft en skinnfest

på utländsk mark när Andersen studerade på École de Guerre i Paris. Vi hade ett par riktigt trevliga dagar tillsammans och vår motivation att träffa varandra visar på vår sammanhållning och vänskap.

Vi har alltid i samband med skinnfesten arrangerat någon aktivitet – musei- och skjutfältsbesök, bowling, whiskyprovning, plöjning och dylikt. Förutom skinnfesten har vi träffats i samband med födelsedagar, nyårsfirande, midsommar med mera.

Anckar och jag är dessutom sedan 2001 kollegor civilt och bor nära varandra, norr om Helsingborg. Övriga är, förutom Andersen, väl samlade i och kring Halmstad.

Vad är då nyckeln till att just vi träffats så frekvent? Det är säkert fler årskurser som träffas och återförenas, men detta har varit en tät sammanhållning. Skinnet har haft en central roll och har varit en anledning att träffas, kanske den där anledningen som annars inte blir av. Dock känns det som om vi där i korridoren och under utbildningen, med mycket truppföring och övningar, lade grunden till en långvarig vänskap. När vi träffas är det som om vi setts alldeles nyligen. En riktigt skön och prestigelös mötesplats – en ventil i vardagen.

Hur kommer det att fortsätta? Vi är tämligen övertygade om att vi inte skaffar fler barn. Det var i alla fall uppfattningen vid senaste träffen. Vi är dock alla intresserade av att fortsätta träffas och därför skall vi rotera ansvaret för återträffar, med något möte per år. På tur står Stockholm där Andersen skall vara värd. Därefter faller lotten tillbaka på Johanson som en gång började – och så är det tänkt att rulla på.

Andreas Berner
*Sales Manager BCC AB,
fd officer vid IB 16*

Kamratstödsutbildning inom SMKR

Under Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbunds utbildningsdagar i Enköping framfördes föreningarnas behov av utbildning i kamratstöd och samtalsteknik med syfte att, till delar, kunna motsvara redovisade förväntningar på och löften från kamratföreningar på SMKR:s hemsida (Veteran- och anhörig-sidan/Nätverkskartan).

Kursen genomfördes på Tylebäck under helgen 22-23 november 2014.

Klockan 10.00, efter kaffe och välsmakande smörgås, kortfattade egenpresentationer av våra två lärare Per Hassling och Mårten Andersson – erfarna från räddningstjänsten Göteborg – och oss sex elever, började utbildningen.

Utbildningsmålen var kunskap om stöd på olika nivåer, kunskap om akuta reaktioner, förmåga att genomföra enkla avlastande samtal, stödresurser i samhället samt förståelse kamratstödsfall.

Efter fördjupning och utveckling av målen var samtliga deltagare helt fokuserade i

elevrollen och, skulle det visa sig, under det kommande ett och ett halvt dygnet.

Under kursen diskuterade vi tystnadsplikt, förmåga och behov av att vänta med lösningar och fortsätta att lyssna! Förstå innebörden av uttrycket ”att förtjäna rätten att ge ett råd” och ett antal direkta kunskaper, vilka är avgörande för insikt och förmåga för att ”kunna” genomföra kamratstöd.

Några områden vi utbildades inom, för fördjupad förståelse, var stödsamtalets princip med stressorer (hot, förlust, ansvar), stressreaktioner (reaktion visavi tid), alternativa reaktioner, tidens inverkan på kamratstödjande samtal, principer för stödsamtal (+/-),

Mårten Andersson och Per Hassling förevisar exempel på samtals genomförande.

FOTO: ARTIKELFÖRFATTAREN

koppling mellan hot och rädsla/aggression/passivitet, PTSD (Posttraumatic Stress Disorder) samt alternativa möjligheter.

Efter en intensiv och givande första utbildningsdag blev det tid för egen verksamhet.

Under söndagen fortsatte utbildningen, efter en fantastisk frukostbuffé, med kort återkoppling och därefter lärarledda stödsamtal mellan oss elever.

Vi blev indelade i grupper, med tre elever/grupp och en handledare. Samtalen genomfördes med stort allvar, nödvändig ödmjukhet och med en lärarledd utvärdering om hur vi agerade som lyssnare, kamratstödjare och ledare av dessa viktiga samtal.

Insikter om vår begränsning som god lyssnare och kamratstödjare blev många gånger ganska påtaglig, men också den egna personens möjligheter att kunna utvecklas till en

bra och lämplig kamratstödjare pålystes och övades under ett antal tillfällen.

Efter lunch, sammanfattning och en kort utvärdering avslutades kursen. Samtliga tyckte att kursen var mycket väl genomförd, hade en lämplig omfattning och är en viktig förutsättning för de medlemmar som kan och vill stå till förfogande för kamratstöd i vid bemärkelse, inom våra olika kamratföreningar.

Bo Westman
Veterankontakt

För Halmstads del genomförs anhörig- och veteranträffar tredje tisdagen varje månad kl 18.00 på Soldathemmet, med olika program. Välkommen dit!

”Ein Schuss zum Schluss”

”Ett skott till slut” – så löd 2 november 2015 rubriken i Lübecker Zeitung, som skrev om Der Kulturhistorische Vereins nedläggning i Gadebusch.

Vi är många som har besökt slagfältet utanför Gadebusch och glatt oss åt det omfattande arbete som lagts ner för att minnas vårt regementes historia.

Eldsjälen bakom allt arbete är vår vän Frank Rohman. Det är med sorg man läser i artikeln hur lite stöd denna förening erhållit de senaste åren, vilket har tvingat föreningen att upphöra.

Minnesplatsen med soldattorpet har nu övertagits av staden. Alla inventarier i torpet är utflyttade. Man frågar sig – kommer staden att kunna välkomna besökare med samma engagemang som Frank?

Vi skjuter salut som tack för de 17 år då Frank med kraft och initiativ lett föreningen.

Gunnar Ohlsén

Frank Rohman med hustru Christine, Britt-Marie Tofelt Axelsson och Gunnar Ohlsén framför minnestenen i Wakenstädt/Gadebusch.

FOTO: ARTIKELFÖRFATTAREN

MEDLEMSINFORMATION

Bilder från resan till Narva samt från årsmötet den 24 april 2015. SMKR:s ordförande Anders Emanuelson (tvåa från höger) hedrade årsmötet med sin närvaro.

- Kamratföreningens **årsmöte** är fastställt till fredagen den **15 april 2016**.
- **Film (DVD)** från resan till Estland/Narva 13-17 maj 2015 kan beställas från Lars Björk, bjrk1@telia.com alternativt via postadress (se omslagets andra sida).
- **Vykorten** i tidningen kan beställas från Hans Carlsson, tel 042-12 22 80.
 - **Nordisk kamratföreningsträff** 2017 äger rum i Halmstad den 15-18 juni. Lv 6 är ”värdregemente”.
 - Kamratföreningen firar **80-årsjubileum** i september 2017.

Vill Du bli medlem – kontakta chriselias@telia.com. Medlemsavgiften är endast 100 kr per år.

Medlemmar

Vår förening består i dag av 679 ständiga medlemmar, 309 årsmedlemmar, sju hedersledamöter och en hedersmedlem – totalt 996.

Nya medlemmar 2015

Under 2015 har vi fått 37 nya medlemmar, vilka hälsas hjärtligt välkomna!

Christine Bastholm-Rohde, Halmstad • Marie-Louise Calissendorff, Sennan • Fredrik Carlzon, Åled
Carina Edvardson, Halmstad • Kristian Einarsen, Laholm • Martin Ekman, Kville • Niklas Eliasson,
Falkenberg • Martin Emanuelsson, Ullared • Jesper Eriksson, Vallda • Niclas Fasth, Västra Frölunda
Thomas Frölid, Oskarström • Christian Gotare, Getinge • Tom Henriksson, Ullared • Raimo Jakola, Vaxholm
Tommy Jeppsson, Riala • Fredrik Karlandus, Västra Frölunda • Lars Kärral, Landeryd • Jesper Lagernäs,
Varberg • Douglas Ljungborg, Åsa • Carina Lönnqvist, Kungsbacka • Daniel Lönnqvist, Frillesås • Per Nastell,
Halmstad • Urban Nilsson, Järfälla • Åke Nilsson, Hyltebruk • Thomas Nygren, Oskarström • Jan Persson,
Långås • Niklas Ragnmark, Mölndal • Torbjörn Rimstrand, Halmstad • Dan Roskvist, Ullared • Göran
Sellergren, Halmstad • Niclas Sjöberg, Varberg • Magnus Svedin, Kungsbacka • Marcus Söderström, Laholm
Torbjörn Toreson, Bua • Björn Vikström, Långås • Thomas Wessberg, Halmstad • Dragana Zivanovic, Halmstad

MEDLEMSINFORMATION

Holland är målet för nästa resa

Vi fortsätter succén. Förra årets resa till Estland upplevde jag som en framgång och ”booster” för ännu en utlandsresa.

I skrivande stund är resan endast ett utkast. Genom enkät och samtal med kamrater har framkommit att Holland är ett önskemål. Grundidén är fyra-fem övernattningar i och vid gränsen till Holland.

Den militära delen kommer att avhandla de allierades luftlandsättning vid Arnhem och alla dess konsekvenser. Den kulturella delen blir i storstäderna Rotterdam och/eller Amsterdam.

Vi försöker lägga in så mycket ”luft” som

Centrala Amsterdam.

Operation Market Garden.

möjligt för egen tid eller för gemenskap med kamrater i härlig miljö och med god mat och dryck.

Förra årets resa fulltecknades varför skyndsamt anmälan bör eftersträvas. Se bifogad reseanmälan för mer information.

Gunnar Ohlsén

Har du något att berätta?

Artiklar, artikelförslag och anekdoter mottages tacksamt.

Kontakta Bo Westman:

Tel: 0730-21 90 50

Epost: bossebus213@hotmail.com

Hallands Regementes och Hallandsbrigadens Kamratförening

Box 515, 301 80 HALMSTAD. Plusgiro 26 27 24-8.

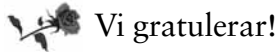
Hemsida: <http://www.i16.se/>

KONTAKTPERSONER

Gunnar Ohlsén • Tel 073-314 75 82 • Epost gunnarohlsen@spray.se

Klubbmästare: Lars Folkesson • Tel 035-384 56 • Epost lars.folkesson@mil.se

Veteraner: Bo Westman • Tel 0730-21 90 50 • Epost bossebus213@hotmail.com

Vi gratulerar!

April 2016

6 Kjell-Åke Nilsson	75
6 Lars-Olof Olsson	50
7 Åke Paulsson	85
13 Rune Sjöholm	70
14 Rune Kling	75
16 Magnus Johansson	50
17 Jesper Lagerlös	40
19 Bertil Envall	70
19 Hasse Karlsson	70
20 Anders Eidergård	70
25 Allan Olsson	95
30 Sven Thelander	75

Maj

5 Bengt-Olof Petersson	60
10 Anders Adolffsson	60
12 Rolf Wittesjö	95
14 Lennart Ericsson	85
17 Jan-Åke Andersson	75
17 Lars R Broström	70
20 Fredrik Ebbesson-Nilsson	50
30 Lars Cronqvist	60
31 Lars-Anders Måttgård	70

Juni

1 Gunnar Ohlsén	70
5 Roland Hedberg	70
7 Håkan Öberg	70
16 Anders Sträng	70
21 Börje Karlsson	60
22 Stig Widholm	85
26 Peter Petersson	60
27 Kjäll Åhed	85

Juli

1 Alex Dryselius	85
5 Carl Junback	75
6 Siegfried Paul	75
6 Lars Undin	70
11 Siw Mehiläinen	70
14 Göran Nordblom	75
14 Monica Jönsson	70
15 Kenneth Wijik	75
17 Åke Bendix	80
17 Bo Bernhill	70
18 Mats Göransson	70
18 Thomas Bengtsson	50
21 Rolf Eklund	70

21 Gösta Johansson	60
23 Hans Hallberg	75
26 Irma Öhman	90
30 Ingvar Ohnell	90

Augusti

1 Per Dahlöf	75
2 Karl-Erik Håmark	90
5 Eva Widberg	75
8 Inge Pettersson	75
12 Fredrik Segerstedt	50
14 Lars Hedström	75
17 Pontus Andersson	50
18 Percy Romberg	75
24 Jan-Erik Uhrberg	70
26 Fredrik Sandström	50
28 Wincent Persson	70
30 Jan Bursell	75

September

4 Uno Rosell	90
5 Christer Wanlert	75
8 Bo Ahlstrand	70
9 Stig Öfverström	95
15 Bo Hedström	70
17 Peter Toft	60
18 Sven Krook	90
19 Dan Lindskog	75
24 Bertil Augustsson	85
26 Ingemar Jansson	60
28 Birgitta Johansson	75
28 Göran Sellergren	50

Oktober

6 Ann-Marie Johansson	70
10 Leif Holmberg	60
16 Carl-Erik Lindegren	75
16 Björn Sjölin	75
21 Christer Nilsson	60
22 Roger Isaksson	60
27 Anette Sköld	60
28 Curt Hornwall	90
28 Eva Knutsson	50

November

6 Johan Andersson	90
7 Anders Johansson	60
7 Bengt Söderqvist	60
8 Gösta Almgren	80
10 Arne Svensson	85
16 Yngve Johansson	75
18 Kerstin Eriksson	75

18 Håkan Fredriksson	60
20 Hans Christensson	70
26 Johan Nilsson	50
27 Helena Elofsson	75

December

1 Hans Windahl	50
7 Lennart Eriksson	75
11 Stefan Hagslätt	60
12 Anders Hellström	60
17 Roger Nilsson	50
18 Berit Strandgren	75
23 Martin Emanuelsson	40
27 Helena Olofsson	75

Januari 2017

4 Mats Jansson	60
8 Niclas Haglund	50
10 Ove Månsson	75
11 Lars-Gunnar Oskarson	70
16 Johan Håkansson	50
18 Lars Holmer	85
21 Binnie Wetterlundh	80
23 Göthe Nilsson	70
25 Harry Lundqvist	75
26 Rolf Täljegård	75
31 Anders Malmström	50

Februari

8 Jan Ekberg	80
11 Roland Johansson	80
11 Stefan Svensson	60
14 Owe Bergman	75
25 Thomas Sollenius	70
27 Lars-Göran Grahn	70

Mars

2 Olle Green	75
3 Mikael Andersson	50
5 Fredrik Morén	50
7 Per Källström	75
8 Johan Rydén	70
13 Kaj Sjösten	85
14 Olle Bernstav	70
17 Antoine Ghantons	70
22 Bengt Arne Nordahl	75
23 Lars-Erik Nilsson	90
23 Bo Isberg	75
24 Bo Karlsson	70
26 Thomas Pålsson	50
27 Kurt Jessvén	95
27 Kurt Kaschner	70

Ett stort och varmt **TACK** för alla penninggåvor som kommit kamratfonden och tidningsfonden till del under det gångna året!

Vissa av våra medlemmar har tyvärr glömt att meddela namn, och vissa andra har betalat årsavgift trots ständigt medlemskap. Dessa medel har tillförts tidningsfonden.

Agne Ivarsson, Ullared	Carl Fredrik Graf, Halmstad	Göran Ericsson, Halmstad
Alf Sinander, Tvååker	Carl Johan von Mentzer, Halmstad	Göran Nilsson, Halmstad
Allan Olsson, Falkenberg	Carl-Erik Lindegren, Gullbrandstorp	Göran Wahlqvist, Moholm
Anders Adolffsson, Helsingborg	Carl-Gustaf Bergenstråhle, Halmstad	Göran Wetterlundh, Halmstad
Anders Löfgren, Hajom	Carl-Gustaf Pfeiff, Helsingborg	Göthe Nilsson, Halmstad
Arne Gustavsson, Falkenberg	Carl-Gustaf von Mentzer, Halmstad	Hans Bertilsson, Laholm
Arne Hedman, Getinge	Casper Malmgren, Halmstad	Hans Christensson, Halmstad
Arne Yngvesson, Glommen	Catharina Sjöholm, Halmstad	Hans Hallberg, Falkenberg
Arvid Melin, Sollentuna	Christer Eliasson, Halmstad	Hans L Carlsson, Helsingborg
Axel Ahlfors, Kungsbacka	Christer Gunnarsson, Halmstad	Hans-Börje Oskarson, Fjärås
Bengt Bengtsson, Hishult	Christer Kjell, Halmstad	Hans-Olof Hansson, Våxtorp
Bengt Ekberg, Oskarström	Christer Wanlert, Kristianstad	Harald Erling, Rydebäck
Bengt Hammarberg, Kungsbacka	Christina Laike-Bramsell, Båstad	Harriet Ohlsson, Holm
Bengt Hultén, Harplinge	Christina Stjernfeldt, Norrköping	Harry Lundqvist, Halmstad
Bengt-Göran Ludvigsson, Oskarström	Claes Eriksson, Ängelholm	Hasse Karlsson, Torup
Benny Nord, Halmstad	Claes Lindoff, Halmstad	Heldur Teern, Falkenberg
Bent Eriksson, Halmstad	Conny Fritz, Holm	Helena Elofsson, Halmstad
Bertil Augustsson, Kristinehamn	Curt Hornwall, Karlstad	Håkan Söderberg, Ugglarp
Bertil Helgesson, Laholm	Dick Samuelsson, Lidingö	Håkan Wallin, Halmstad
Bertil Kristiansson, Halmstad	Doris Johansson, Halmstad	Håkan Öberg, Heberg
Birgitta Jacobsson, Mellbystrand	Elis Ljungek, Kvibille	Inga-Lena Rydén, Halmstad
Birgitta Johansson, Halmstad	Elvi Ratia-Almquist, Halmstad	Ingemar Andreasson, Eldsberga
Björn Smedmark, Täby	Eric Lundgren, Halmstad	Ingemar Carlsson, Täby
Bo Andersson, Halmstad	Erik Danielsson, Kungsängen	Ingemar Dahlberg, Åtran
Bo Criwall, Halmstad	Erik Johansson, Varberg	Ingemar Gottfridsson, Laholm
Bo G Bengtsson, Stocksund	Erling Gunnarsson, Kungsbacka	Ingemar Johansson, Halmstad
Bo Gardahl, Halmstad	Eva Stensson, Laholm	Ingrid Åhed, Halmstad
Bo Hervén, Simlångsdalen	Fredrik Bagge, Halmstad	Ingvar Jakobsson, Tvååker
Bo Hökfelt, Kungsbacka	Gert Alsenmyr, Västerås	Ingvar Johansson, Falkenberg
Bo Karlsson, Sennan	Gert Grotte, Halmstad	Ingvar Ohnell, Mölle
Bo Söderberg, Örebro	Greger Rydén, Halmstad	Irene Hedman, Getinge
Bo Westman, Hyltebruk	Gunnar Gustafsson, Mölle	Iris Eklund, Halmstad
Börje Bredahl, Torup	Gunnar Johansson, Ullared	Irma Öhman, Varberg
Börje Hyllén, Helsingborg	Gunne Ewald, Halmstad	Jan Börjesson, Varberg
Calle Jönsson, Steninge	Göran Digmar, Spanien	Jan Carlsson, Nyköping

Jan Lundblad, Förslöv	Leif Bengtsson, Höllviken	Roland Stensson, Harplinge
Jan Persson, Långås	Leif Bergqvist, Västerås	Rolf Axius, Halmstad
Jan Sandberg, Falkenberg	Leif Blommegård, Getinge	Rolf Calissendorff, Sennan
Jan Wozniak, Halmstad	Leif Bramsell, Båstad	Rolf Eklund, Halmstad
Jarl Wallefors, Getinge	Leif Cronholm, Halmstad	Rolf Norr, Halmstad
Jens Flenner, Gullbrandstorp	Leif Larsson, Eldsberga	Rolf Wittesjö, Vittsjö
Johan Håkansson, Halmstad	Leif Lundin, Oskarström	Ronny Jacobsson, Mellbystrand
Johan Nilsson, Träslövsläge	Lena Wallin, Halmstad	Ronny Torstensson, Oskarström
Johan Rydén, Halmstad	Lennart Almqvist, Halmstad	Rune Andersson, Halmstad
Johan Wallefors, Harplinge	Lennart Börjesson, Varberg	Rune Eriksson, Halmstad
K B Bjering, Halmstad	Lennart Ericsson, Kvibille	Rune Morell, Lidköping
Kaj Sjösten, Halmstad	Lennart Eriksson, Kullavik	Rune Sjöholm, Halmstad
Karl Eklöf, Eksjö	Lennart Nilsson, Varberg	S Orvar Larsson, Halmstad
Karl-Axel Fällgren, Laholm	Lennart Törnqvist, Stockholm	Seved Almqvist, Lund
Karl-Erik Håmark, Varberg	Lennart Wennberg, Huddinge	Staffan Anckar, Gullbrandstorp
Karl-Gustav Johansson, Halmstad	Magnus Larsson, Oskarström	Staffan Christiansson, Halmstad
Kenneth Carlsson, Getinge	Maj-Britt Cronholm, Halmstad	Stefan Carlsson, Öjersjö
Kenneth Elofsson, Halmstad	Mats Eriksson, Solna	Stefan Røjelid, Fjällbacka
Kenneth Hulander, Halmstad	Mats Eriksson, Varberg	Stig Möller, Malmö
Kenneth Wijk, Simlångsdalen	Matts Stensson, Laholm	Stig Pettersson, Vallberga
Kenth Wessberg, Halmstad	Michael Abrahamsson, Halmstad	Stig-Allan Jönsson, Halmstad
Kjell Bergström, Lund	Michael Persson, Halmstad	Sture Brink, Halmstad
Kjell Sjövald, Falkenberg	Mikael Larsson, Gullbrandstorp	Sture Pettersson, Partille
Kjell-Anders Johansson, Falkenberg	Niclas Haglund, Varberg	Sven Dahlgren, Mölndal
Kjell-Åke Nilsson, Hjärnarp	Niklas Eliasson, Falkenberg	Sven Elfström, Varberg
Kjäll Åhed, Halmstad	Nils-Erik Axén, Kungsbacka	Sven Jägervall, Halmstad
Klas Löfgren, Sundsvall	Nils-Erik Haag, Bandhagen	Sven Thelander, Linköping
Knut Lydén, Halmstad	Nils-Olof Olofsson, Viskafors	Sven-Arne Ahlqvist, Halmstad
Krister Edvardson, Halmstad	Olle Persson, Halmstad	Sven-Olof Svensson, Halmstad
Kurt Karlsson, Haverdal	Olle Rosengren, Linköping	Thomas Persson, Falkenberg
Kurt Kaschner, Skummeslövsstrand	Olof Holmqvist, Ängelholm	Thomas Persson, Varberg
Lars B Bengtsson, Drottningsskär	Owe Bergman, Halmstad	Torleif Nordgaard, Halmstad
Lars Bastholm, Halmstad	Pehr Hoel, Halmstad	Torsten Atterbom, Särö
Lars Cronqvist, Steninge	Per Asklund, Laholm	Tyko Rös, Steninge
Lars Folkesson, Halmstad	Per Carlsson, Åled	Ulf Edström, Djursholm
Lars Gunnar Carlsson, Halmstad	Per Dahlöf, Råå	Ulf Fredriksson, Saltsjöbaden
Lars Josefson, Stockholm	Per Gunnar Andréasson, Lund	Ulf Malmsten, Hovås
Lars Knutson, Tyresö	Per Källström, Harplinge	Ulf Ohlsson, Smedjebacken
Lars Malmberg, Steninge	Per Nastell, Halmstad	Ulf von Roth, Stockholm
Lars Memmi, Åled	Per-Olof Qvist, Halmstad	Walter Jansson, Filipstad
Lars Raning, Uggjarp	Peter Carlsson, Onsala	Weinö Sirviö, Slöinge
Lars-Gunnar Oskarson, Åsa	Peter Hjelm, Halmstad	Yngve Johansson, Kristinehamn
Lars-Göran Grahn, Halmstad	Peter Leo, Halmstad	Åke Nilsson, Hyltebruk
Lars-Olof Ludvigsson, Hamburgsund	Pontus Andersson, Lund	
Lauritz Björk, Sjöbo	Roland Lundén, Torsåker	